

Historien om
Øster Hornum
Varehus

- fræ hokerhandel te stur butik

Fortalt af

Anders Egede Larsen

med hjælp fra
Else Hedegaard

4. maj 2019

Øster Hornum i 1930erne malet af Niels Chr. Nielsen. Det hvide hus med det røde tag og udhuset med sort tag nederst til højre er Varehuset. Niels Chr. Nielsen var lillebilvognmand og kørte bl.a. i 1960erne skolelever til realskolen i Nibe.

Familien og forretningen

Dette er beretningen om en forretning i en landsby i det vestlige Himmerland. I ca. 100 år blev der på samme adresse, og grundlæggende i samme hus, drevet forretning. De 63 af disse år var det den samme familie, der drev den forretning, der

efterhånden fik navnet Øster Hornum Varehus. Derfor kan det være svært at skille denne families historie fra Varehusets historie, som det vil fremgå.

Amtsvejen igennem Øster Hornum omkring 1920. Det er den vej, der nu hedder Nibevej. Til venstre ses forsamlingshuset. Den hvide bygning lige til højre for midten er varehuset. Vandet fra vejen, inclusive spildevandet fra husene, blev bortledt gennem grøfterne på hver side af vejen. Grøfterne havde deres udløb i Hasseris å. Indholdet af latrintønderne fra byens lokummer blev for det meste afhentet af en af områdets landmænd, der brugte det til at gøde deres marker.

Øster Hornum smedeforretning til venstre og høkerforretningen, det senere Varehus, til højre, formodentlig i 1900. Siddende lige midt i billedet med barnet på skødet er Cathrine Hansen, født Madsen. Hun er gift med smed Carl Marius Hansen, som står lige til højre for hende. Deres datter Johanne bliver senere gift med Jens Haase, der er bror til Cecilie Marie Sørensen. Cecilie bliver gift med Anton Marinus Larsen og sammen overtager de i 1922 høkerforretningen.

Forhistorien

Øster Hornum ligger i den nordlige del af det centrale Himmerland ca. 20 km syd for Aalborg og 10 km sydøst for Nibe. I 1901 var der i sognet 1.111 indbyggere. Heraf boede de 239 i selve Øster Hornum fordelt på 50 husstande. Sognet er et udpræget landbrugsogn. Omkring 1900 var ca. 2/3 af sognet endnu hede.

Hvis man kan tale om et centrum i byen, må det være svinget, hvor vejen fra Guldbæk kommer ned fra Sandgravsbakken og støder til amtsvejen mellem Støvring og Nibe.

Og lige her på hjørnet ligger matrikel nr. 16. Da man begyndte at bruge gadenavne og numre fik den adressen Bygaden 1. Endnu i 1974 hed det Bygaden, men den nuværende adresse er Nibevej 184.

Matrikel 16

Den første registrerede ejer af matrikel 16 er skolelærer og kirkesanger Jens Jensen, der køber grunden den 23. december 1847.

Der foreligger en oplysning om, at den nuværende bygning er fra 1870. Dvs. at kernen i bygningen er fra dette år. Som vi skal se, har der været utallige ombygninger siden. Men i så fald må det være Jens Jensen, der har opført den oprindelige bygning.

Efter Jens Jensens død i 1876 sælger enken, Ane Marie Nielsdatter, ejendommen til Peter Jensen i 1878, som igen sælger den i 1880 til Peter Kristian Frederik Larsen. I 1885 udstykkes grunden til to matrikelnumre 16a og 16b, som begge sælges til Jacob Thomsen. Der udstykkes senere en lang række mindre parceller fra matrikel nummer 16. Nogle af dem senere sammenlagt og byttet mellem naboerne.

I februar 1880 køber høker Niels Nielsen matrikel 16b af Jacob Thomsen. Så i hvert fald fra dette tidspunkt har der været drevet forretning på adressen.

Niels Nielsen driver høkerforretning her til 1911, hvor han sælger den til skomagerværksted Anton Martinus Kvist.

Der er nu skomagerværksted frem til 1919, hvor træhandler Poul Christensen overtager bygningen. Han skifter i 1921 navn til Poul Yde.

Tilsyneladende går det ikke så godt for Poul Ydes træhandel, for allerede i 1922 sætter han ejendommen til salg. Og her er det så vores familie træder ind på scenen i form af Anton Marinus Larsen. Den egentlige historie om Øster Hornum Varehus kan begynde.

Familien Larsen

Anton Marinus Larsen er født i 1893 i Molbjerg i Øster Hornum sogn som søn af husmand Niels Christian Severin Larsen og dennes første hustru Ane Dorthea Nielsen fra Øster Hornum. Allerede som 10 årig kommer han ud at tjene. Hans søskende er konfirmeret i Øster Hornum kirke, men da Anton som 14 årig tjener hos gårdmand Laurits Knudsen i Gelstrup i Vokslev, bliver han i 1907 konfirmeret i Vokslev kirke. I 1911 var han karl hos Trine Frandsen i Kølby i Farstrup sogn.

Så i 1915 bliver han indkaldt som soldat, men bliver hjemsendt med utjenstedygtighedspas på grund af

helbredet.

Efter en stilling som bestyrer på husejer Else Hansens ejendom i Molbjerg i 1916 flytter han så til Aalborg, hvor han kommer i lære som tøffelmager, dvs. træskomager. I 1920 står han som træhandler i Aalborg og i 1921 arbejder han som tøffelmager hos J.J Nielsen.

Men i 1920 er han i Vokslev kirke for at blive gift med Cecilie Marie Sørensen fra Tårup i Vokslev sogn. Cecilie er født i 1892 som datter af gårdejer Anders Peter Sørensen Ullits fra Tårup og Ane Marie Jensen fra Vokslev.

Cecilie og Anton Larsen med sønnen Arne ved forretningen i 1924.

Anton og Cecilie bosætter sig i Danmarksgade i Aalborg, hvor de i februar 1922 får sønnen Arne Johannes Larsen.

Anton og ikke mindst Cecilie har mange søskende, så på den ene eller den anden måde er de i familie med en stor del af Øster Hornums befolkning. I dag vil vi sige, at de har et stort netværk i Øster

Hornum. Det er dette netværk i form af Cecilies bror, tømrer Jens Haase, der sætter gang i begivenhederne, der bringer Anton og Cecilie tilbage til Øster Hornum. Jens Haase gør dem nemlig i 1922 opmærksom på, at Poul Ydes høkerforretning er til salg, så hvis de er interesserede gælder det om at slå til. Og det gør de så.

Cykle- og Træhandel

Den 24. juni 1922 underskrives købskontrakten på matrikel nr. 16b i Øster Hornum. Formelt overtager Anton Larsen ejendommen fra 1. august 1922, men den er til rådighed allerede fra aftalens indgåelse.

Købssummen er 7.500 kr. hvoraf de 500 kr. er vederlag for det medfølgende løsøre. Det vil sige det mur- og nagelfaste tilbehør samt inventaret i butikken: disk, reol og vinduesskab. I bygningen er der både forretning og bolig.

I forbindelse med handelen låner Anton Marinus Larsen bl.a. 2.000 kr. af sin svigermor Ane Marie Sørensen. Det må siges, at være en ganske stor sum Cecilies mor kan låne dem. Siden 1912 har hun været enke og har selv drevet et husmandssted med hjælp af sønnerne. Men der har altså været noget at spare op af.

Anton er 29 år, Cecilie er 30 år og Arne er et halvt år, da de flytter ind i Øster Hornum.

Larsen eller Lassen

I denne beretning skriver vi godt nok "Anton Larsen", men i Øster Hornum var han kendt som "Anton Lassen". Dette navn hængte også ved i de efterfølgende generationer. Når Antons barnebarn, Else, i 1950'erne overfor kammeraterne i skolen insisterede på, at hun Larsen og ikke Lassen, som de kaldte hende, så fik hun at vide, at det var fordi hun "snakkede fint". Det var i øvrigt ikke bare "Larsen", der blev ændret i daglig tale. "Peter" havde det også med at blive til "Per".

Anton Larsens "Cykle- og Træhandel" omkring 1929. Det er sønnerne Johannes og Arne foran butikken. Billedet er lavet som postkort.

66/0
 M. KOFOD
 OVERRETSSAGFØRER
 BE
 186224
 3434
 39/58
 J. Hartmann 40
 273140

Købekontrakt.

Underskrevne Træhandler Poul Yde, Østerhornum, tilstår herved at have solgt til Tøffelmager Anthon Marinus Larsen af Aalborg den mig ifølge tinglæst Adkomst tilhørende Ejendom Matr. Nr. 16b, Østerhornum By og Sogn, af Hartkorn 2½ Album, med derpaa værende Bygninger, disses mur- og nagelfaste Tilbehør samt det i Butikken værende Inventar, nemlig Disk, Reol og Vindueskab.

Ejendommen overtages den 1te August d. A. men henligger allerede fra idag af for Køberens Regning og Risiko i enhver Henseende, saaledes at han i ildsvaadestilfælde hæver Assurancesummerne til anordningsmæssig Anvendelse.

Køberen betaler alle Skatter og Afgifter, det solgte vedrørende, der forfalder fra og med Overtagelsesdagen.

I Handelen medfølger Sælgerens Rettigheder og Forpligtelser overfor Jydsk Telefon A/S, fra 1te August d. A. at regne. Køberen overtager en Garantierklæring for 100 Kr., som Sælgeren har overtaget vedrørende Aalborg, - Nøragerbanen.

Købegommen, 7500 Kr., er syv Tusinde fem Hundrede Kroner, berigtiges saaledes: K

Køberen overtager og forrenter fra 11te ds. det paa stutmæssige Vilkaar i Ejendommen indestaaende Laan til Husnaskreditforening, stort Kr. 3000,00 hvad der er afbetalt paa dette Laan, saavel som Reservefondsandelen kommer Køberen tilgode.

Kontant idag har Køberen betalt 1000,00 for hvilke et Tusinde Kroner Sælgerens Underskrift herpaa tilli-

Købskontrakten underskrevet den 24. juni 1922, hvor Anton Marinus Larsen køber ejendommen matr. nr. 16b i Øster Hornum af Poul Yde.

Træhandel

I de første ca. 20 år hed forretningen ”Træhandel” eller ”Cykle- og Træhandel”, og Anton Larsen havde titel af ”træhandler”. På det tidspunkt var ”træhandler” og ”Træhandel” almindelige betegnelser rundt om i landet. I dag ville vi nærmest forvente, at der var tale om trælastforretninger, hvor man kunne købe brædder og tømmer og lignende. Sådan var det ikke dengang. Så vidt man kan forstå, var en træhandler noget vi nok i dag ville kalde en blanding af en kiosk og en isenkramforretning. Det sidste forstået på den måde, at han handlede med diverse småting lavet af træ som f.eks. grydeskeer og andre køkkenredskaber. Plastik var jo ikke opfundet. Hvor mange trævarer Anton Larsen har handlet med, ved vi ikke. Men han lavede træsko, bogstaveligt talt fra bunden. Det er nok mest det, der har kvalificeret ham til titlen ”træhandler”.

Som det fremgår af Anton Larsens beretning, så blev varesortimentet gradvis øget. Nu kunne man også købe arbejdstøj, sokker, undertøj, gummistøvler og træsko som han selv lavede. Han handlede også med cykler, som han også reparerede. Og kaffe, vand og tyndt øl og slik, tobak.

Anton Larsens liv og de første år med forretningen

I 1984 har Anton Larsen skrevet en beretning om sit liv og de tidlige år med forretningen:

”Jeg er født den 19. maj 1893 i Molbjerg. Jeg kom ud at tjene ved landbruget i 10-års alderen og var ved landbruget indtil jeg blev indkaldt som soldat; men jeg havde døjet en del med min mave, og efter tre uger som soldat blev jeg da også hjemsendt af samme årsag.

Jeg kom så i lære i Aalborg som træskomager; lønnen var den første tid middagsmaden og et dårligt overværrelse med kakkelovn, lidt senere fik jeg hele kosten.

Efter læretiden blev jeg gift i 1920. I 1922 havde Jens Haase købt forretningen i Øster Hornum af en ungkarl Paul Yde, for hvem det ikke gik så godt, og Jens Haase sendte bud til mig, om at hvis jeg var interesseret i forretningen, så skulle jeg bestemme mig nu, prisen var 8.000 kr., men vi havde kun 300 kr. og de gik til overtagelse af den smule varelager der var.

Der var snavset og rodet alle steder. Der var kælder under butikken; men det var kun en jordkælder, hvor der om vinteren stod så meget vand, at vi måtte gå på

brædder der var lagt ud på gamle kasser.

Vi lånte så med gode kautionisters hjælp 9.000 kr. det var et risikabelt foretagende, for der var ikke megen handel. Det var hovedsagelig tobak, skrå cigarer, slik, øl og sodavand, men der blev efterhånden meget at lave med træsko og træskostøvler.

Cecilie måtte hjælpe til på værkstedet og med regnskabet, som hun passede i alle årene. Vi havde en overgang også udsalg af brød. Det var før der kom bager til byen, men alligevel gik det.

De først år var fortjenesten lille, ca. 2.200-2.500 kr. om året, og hver gang et lån var ved at være udløbet måtte vi tage et nyt.

Efter 3-4 år begyndte vi at handle med benzin, samt at reparere og handle med cykler, lidt senere også arbejdstøj, sokker undertøj og gummistøvler.

Efterhånden kunne vi se, at skulle det blive til mer, så var vi nødt til at lave forandring og i 1929 byggede vi om. Det gav også bedre omsætning, men så kom krisen jo først i 30erne. Da skulle vi være glade om vi kunne få 5 kr i afdrag på en veksel, men også den tid kom vi jo over.

Vi handlede fra kl. 6.30 til kl. 18.00 – om

Forretningen omkring 1929. Bemærk tobaksautomaten til højre.

lørdagen til kl. 21 og da var der næsten altid fuldt hus af unge som handlede, sludrede og klunsede om flødeboller, så klokken kunne tit blive 23 inden vi fik lukket, og så skulle der jo gøres rent bagefter.

I den tid hvor der blev gravet tørv i mosen, åbnede vi før kl. 6, for kunderne kom jo og skulle have øl og vand med i mosen. Dengang fik man også øl i træanker. Der kunne jo være et anker hvor øllet var blevet sint (surt eller dovent). Jeg husker en gang en kunde spurgte, om det nu ikke var sint. Jeg slog resolut proppen af ankeret, med det resultat at øllet sprøjtede helt til loftet og ned over de kunder, der stod omkring. De var heldigvis i arbejdstøj og morede sig over det.

Senere kom jo så krigsårene 1940-1945,

hvor vi næsten ikke kunne få varer, og det vi efterhånden kunne få var erstatningsvarer.

Jeg mindes især knapheden på tobaksvarer; det var jo en umulig opgave at gøre alle tilfreds, for alle ville jo have tobak, uanset om de havde røget før. Vi måtte jo gemme det bagved for at kunne fordele det så godt som muligt. Kunder spurgte jo også tit, når vi måtte melde udsolgt, 'Har du nu set efter i kælderen og på loftet. Tror du ikke vi skulle gå med?'.

Men det er heldigvis overstået og siden har vi bygget om og lavet om mange gange, så der er ikke mange af de oprindelige sten tilbage i huset."

Så vidt Anton Larsen i 1984. Det er muligt at Jens Haase, som er Cecilies bror, har fået tilbudt forretningen, men købt den har han ikke. Så der husker Anton forkert. Beløbene han nævner, er heller ikke helt korrekte, men det kan være svært at huske sådanne detaljer efter 62 år.

Øllet man handlede med i forretningen var lyst øl eller hvidtøl. Man har aldrig haft bevilling til at sælge stærkere varer.

Der eksisterer stadig en uåbnet pakke Phønix fra tobaksautomaten. De var meget populære i 1930'erne.

1920erne

I 1925 blev det indlagt elektricitet i huset.

Samme år blev der opstillet et benzinanlæg fra Det Danske Petroleums Aktieselskab type 240B på 3200 liter.

Ved folketællingen den 5. november 1925 boede der i huset foruden Anton og Cecilie og Arne på tre år også Cecilies søster Kristine Petrea Sørensen på 23 år, kaldet Moster, der havde stilling som tjenestepige. Endvidere var der en lærling, Jakob Peder Larsen.

Kristine bliver i 1928 gift med Mads Andersen, men vender af tragiske årsager

tilbage til forretningen et par år senere.

I 1927 føder Cecilie sønnen Johannes, der som barn blev kaldt "Hanse" og siden som voksen "Johs".

Året efter udvides benzinsalget med endnu et anlæg af type 240B.

Benzin anlægget udvides endnu engang i 1931 med et anlæg type 238 på 1800 liter. Og i 1933 flyttes benzinstanderne ud til vejen.

Og så i 1929 var der en større ombygning, der kostede 1.500 kr.

Bygaden (Nibevej) omkring 1934. Det er Cykle- og Træhandlen til venstre.

1930erne

Ved folketællingen den 5. november 1930 finder vi følgende beboere på matrikel 16b:

Anton Marinus Larsen, husfader, træhandler
Cecilie Marie Larsen, husmoder
Arne Johannes Larsen, barn
Johannes Larsen, barn
Kristine Petrea Andersen, slægtning
Verner Andersen, barn
Ester Lydia Madsen, tjenestepige
Jakob Peder Larsen, svend

Lærlingen Jakob Peder Larsen er blevet udlært, og er nu ansat som svend. Men han bor der stadig. Selv om der må have været

trængsel i det ikke særligt store hus.

Og så bemærker man, at Cecilies søster Kristine ("Moster") atter bor i huset. Hendes mand, Mads Andersen, var nemlig omkommet i juli 1930 ved en ulykke i en grusgrav, der skred sammen over ham. Hun og sønnen Verner på 10 måneder flyttede så ind i Varehuset.

På et tidspunkt efter 1930 flytter Cecilies mor, Ane Marie Sørensen (født Jensen) også ind i huset. Her dør hun i april 1934, 77 år gammel.

Verners beretning

Verner Andersen beretter mange år senere om sit ophold hos moster Cecilie og onkel Anton og fætrene Arne og Johannes og deres fælles mormor, Ane Marie Sørensen:

"Jeg er født 8. september 1929 oppe på loftet i det hus, der ligger nr. to henne fra gadekæret, kaldet Barberens Hus. Mor og Far købte 25 tdr. land, en hedelod mellem Molbjerg og Tårup, hvorpå de ville bygge en hel ny landejendom.

Der skete så det tragiske under byggeriet, at min far omkom i en grusgrav, der var på ejendommen. Jeg var da 10 måneder gammel. Mor flyttede så med mig ind til sin søster og svoger, Cecilie og Anton Larsen, der havde en købmandsforretning i Øster Hornum. Mor skulle tage sig af husholdningen, da hendes søster Cecilie ikke var så rask.

Min mormor, der var en elskelig ældre

dame, boede også ved moster og onkel. Hun havde født 11 børn, hvoraf én døde som spæd. Min mor var den yngste af flokken.

Det var så ved moster og onkel, jeg fik mit hjem, og hvorfra jeg har mine første erindringer. Det første jeg husker er min mormor. Hun sad ved min seng, når jeg vågnede om morgenen, hun sad med sit strikketøj, havde et hvidt sjal over skulderen. Det var dejligt trygt at vågne op, og mormor sad der. At det var hende var nok fordi det var hende, der havde bedst tid til at passe mig, som var knapt et år.

Moster og Onkel havde to drenge: Arne og Johannes. Da mine erindringer så småt begynder da jeg er 3 år, var Johs blevet 6 og Arne 10 år, så det var et par store legekammerater jeg havde.

Det jeg mindes fra den tid er, at det var en god tid. For mor var det jo nok svært. Hun

Bagest de tre søstre Mette Marie Sørensen, Kristine Petrea Sørensen Ullits (Verners mor) og Cecilie Marie Sørensen. Derefter Anton Marinus Larsen. Forrest søstrenes mor Ane Marie Jensen. Så drengene Verner Andersen, Johannes Larsen og Arne Johannes Larsen foran forretningen ca. 1931

havde mistet sin mand, og livsdrømmen sammen med ham på en gård og deres eget hjem. Det hjalp hende jo nok, at hun havde meget at se til, med at sørge for os alle samme, for vi boede ret mange i den ikke særlig store lejlighed, der hørte til forretningen.

Udover moster og onkel og deres drenge var der mormor, og en mand, der hed Jensen, der hjalp til i forretningen og på værkstedet, hvor der blev lavet træsko og repareret cykler. Så var der Jens Frendrup, der var lillebilvognmand, og så mor og mig, så der var mange, der skulle sørges for hver dag. Der var meget at se til i en husholdning. Der var ikke noget, der hed køleskab, fryser, støvsuger, centralvarme, vaskemaskine eller badeværelse mm. WC, das, hjerterum (kært barn har mange navne) var ude i baghuset; det var et bræt med hul i og spand under.

Da mormor døde, fik mor og mig den stue hun havde haft. Det var dejligt vi fik en stue for os selv. Jeg havde ellers sovet på kontoret, der lå ved siden af butikken. Der var tre trin ned til denne.

Lørdag aften var der åbent til kl. otte, så det blev sent, inden jeg kunne komme til at sove, da der jo også skulle ryddes op og gøres rent. Men jeg syntes lørdag aften var en pragtfuld aften. Der var ellers ingen dikkedarer med at få mig til at sove, det var være med Johs. Jeg ved ikke om han

var bange for at sove, men min mor skulle sidde ved ham og holde ham i øret, og hvis hun slap inden han sov før han op og sagde: 'A sover et eno moster'.

Johs var god til at plage sin far for noget slik. Hvis jeg opdagede han havde fået noget og spurgte om jeg måtte smage sagde han: 'Nej a hår slikke på det hile'. Nå, men jeg fik jo nok min del. "

Der var ikke meget husrum, men hjerterummet var stort.

Om livet i Øster Hornum i 1939 beretter Verner Andersen:

"Der er kun huse langs med vejene gennem byen og de veje der går ud af byen og enkelte huse på Smedevænget og Skolevej.

Det er kun vejen gennem byen, der er asfalteret, alle veje ud af byen er grusveje. I Byen ligger der syv gårde, der alle har mange dyr.

Der er mejeri, brugsforening, to købmandsbutikker, malerværksted, skomager, sadelmager, karetmager, to snedkerværksteder, to smede, foderstofforretning, to lastbilvognmænd og en med heste, tækkemand, børstenbinder, bageri med forretning, apoteksudsalg, barberforretning, slagtehus med butik, forsamlingshus, vor skole og fodboldbane ude på engen nord for byen."

ANTON LARSEN
Øster Hornum,
Støvring St

Anton Larsens stempel

Ung pige i huset

Der var stort set altid en tjenestepige i huset og/eller i forretningen. Og i 1935 kommer der så en ny ung pige i huset, noget der skulle vise sig at få varig betydning for familien.

Det er Kristine Hedegaard Paarup, kaldet Stinne, fra Gjellerup ved Herning.

I et brev fra Rønde Højskole til sin mor i Gjellerup skriver hun i 1935: "*Jeg har faaet Pladsen som jeg snakkede om; jeg faar ikke mere end de 35 Kr om Maanedens; men saa faar jeg 5 Kr til Rejsen og fri til den 6. August, saa kan jeg faa mit tøj ordnet lidt*".

Så den 6. august 1935 starter hun i sin nye plads i Øster Hornum. Hun er 21 år og skal i høj grad stå for husholdningen, da Cecilies helbred ikke er så godt. Hun skal også se efter Arne og Hanse, der er 13 og 8 år.

Hun var mest i huset, selv om hun også

hjalp med f.eks. statusopgørelser og sammentællinger i forretningen. I huset var der nu også nok at gøre. F.eks. kunne en vask tage flere dage, som man kan se i hendes dagbog:

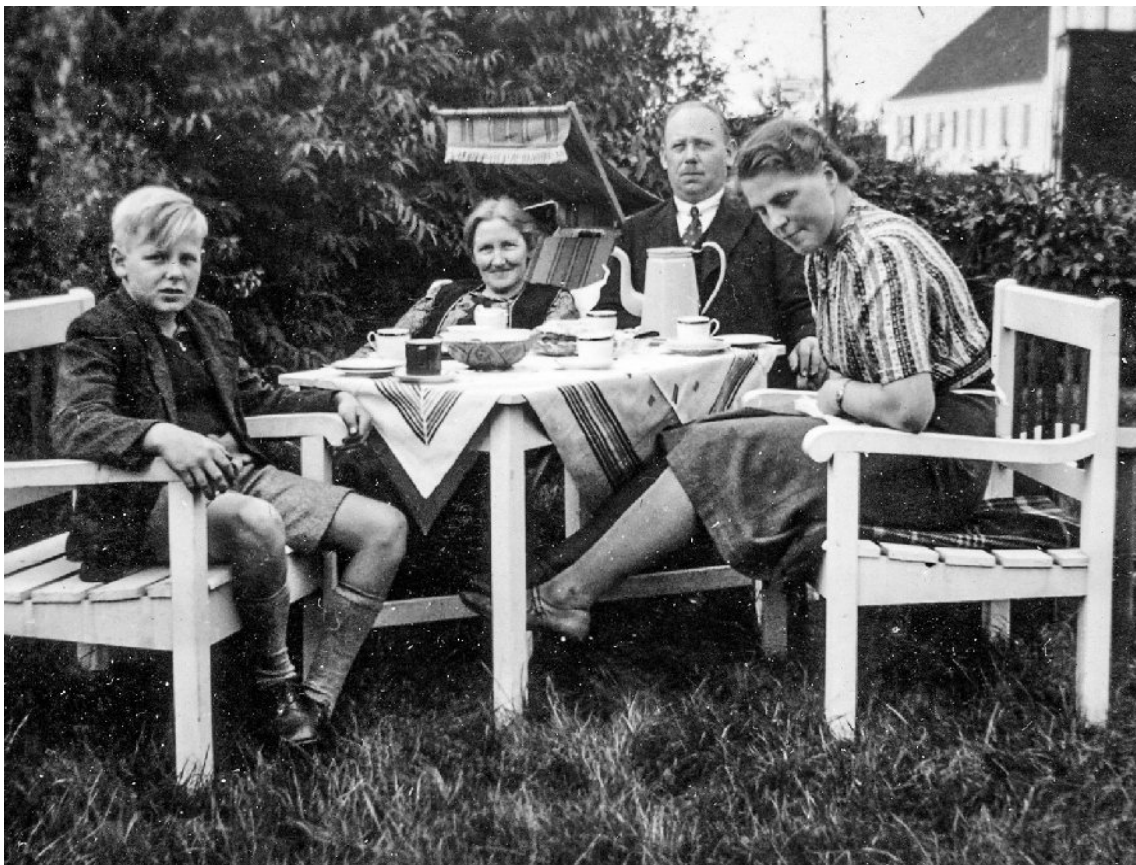
"Mandag d 13. Januar 1936

I Dag har jeg begyndt at vaske. Jeg var færdig kl 4. Marie Sørensen fra Molbjerg var her i Eftermiddag. Hende kan jeg godt lide hun er saadan lidt frisk. I Dag har jeg sendt et Brev til Sinne Kristensen Barde og et til Helga. Ansine har ogsaa været her i Eftermiddag. Jeg skulde have været til Gymnastik i Aften, men pjækkede. I Seng kl 10 ½.

Tirsdag den 14. Januar 1936

Vi har vadsket i Dag. Ansine har hjulpet mig hele Dagen. Vi var færdig til Aften. "Moster" har været her fra i Formiddags til kl. 6 Aften. I Aften har vi været ene hjemme.

A.C. (Anton og Cecilie) var henne ved J. Haase. Frida og Kresten har været her. Vi

Eftermiddagskaffe i haven, formodentlig i 1936. Fra venstre "Hanse", Cecilie, Anton og så den nye pige i huset, Stinne.

sad og holdt saadan en Pjank. Vi skulle ellers flette Kurve, men det blev ikke til meget. Drengene kom ikke i Seng før kl. knap 10. I Seng kl. godt 11.”

”Drengene” er Arne og Hanse som jo nu er 14 og 9 år. Frida og Kresten er datter og søn af naboen, smed Niels Kristian Andersen. De er henholdsvis 11 og 16 år. Stinne er 22. Kresten (Kristen) blev senere kæmner i byen og kendt under navnet Cræn.

En dygtig, ung Mand,
kendt med Træsko- og Cyklearbejde, gerne K.F.U.M.er, kan faa Plads straks. **Anton Larsen,** Træsko- og Cykleforretning, Ø. Hornum pr. Støvring, Tlf. 11 Ø. Hornum.

Annonce i Aalborg Stiftstidende 10. november 1942.

Når Anton og Cecilie søgte ung pige i huset eller medhjælpere på værkstedet var et af kriterierne, at de skulle være KFUM/Ker. Og det er Stinne. Fritiden bruges til at gå på besøg hos andre unge i byen eller gå til møder i KFUK eller i missionshuset i Molbjerg. Hvordan det foregik, kan man få et indtryk af i disse dagbogsnotater fra januar og februar 1936.

”Torsdag d 30. Januar 1936
Til Pigemøde om Eftermiddagen.

Fredag d 31. Januar 1936
Jeg har haft Hovedpine og derfor ikke til møde om Aftenen. Færdig med Status.
Karen Larsen har været her.

Lørdag d 1. Februar 1936
Om Aftenen til Møde i Molbjerg, og der var

Ung Pige, KFUKer
søges. En flink og dygtig Pige kan faa en god Plads til 1. eller 15. August ved indvendig Gerning. **Anton Larsen,** Øster Hornum Varehus. Telefon 11 Øster Hornum pr. Støvring.

Annonce i Kristeligt Dagblad 29. juli 1946

En troende Pige,
ca. 25 Aar, kan faa Plads 1. Novbr. Maa kunne paatage sig almindelig Madlavning og Husgerning.
Anton Larsen, Cykleforretningen, Ø. Hornum, Telefon 11

Annonce i Aalborg Stiftstidende 28. august 1940. Det er Stinnes afløser, der søges her.

flere som blev Omvendt, og der var flere, som ikke havde det ret Godt. Jeg kom ikke hjem før kl 12

Søndag d. 2. Februar 1936
I Molbjerg til Møde i Aften. Der var flere endnu i Aften, som ikke havde det ret godt. Der var en der var helt ude af sig selv, og der var mange flere.

Tirsdag d. 4. Februar 1936
Sov ogsaa til Middag. I Molbjerg om Aftenen. Men hende der var helt ude af sig selv har faaet det godt med Jesus og vist mange flere.”

Man kan i Stinnes dagbøger og breve se, at der var god kemi mellem hende og Cecilie. De kunne rigtig godt lide hinanden.

Stinne er, med en afbrydelse fra maj 1936 til begyndelsen af 1937, i Øster Hornum til oktober 1940, hvor hun får de bedste anbefalinger fra Cecilie.

Stinne begynder nu at uddanne sig til sygeplejerske, dels i Farsø og dels i Aalborg. Her får hun arbejde efter endt uddannelse.

Men vi kommer til at høre meget mere om Stinne.

Ung pige,
flink og paalidelig, gerne KFUK, kan faa plads 1. maj ved indvendig gerning. **Anton Larsen** Ø. Hornum Varehus. Telefon 11.

Annonce i Aalborg Stiftstidende 14. april 1951.

1940erne

Ved folketællingen den 5. november 1940 bor følgende i forretningen:

Anton Marinus Larsen, husfader,
cykle- og træhandler
Cecilie Marie Larsen, husmoder
Johannes Larsen, barn
Tage Kresten Sanden, medhjælper
Ella Krestine Jensen, husassistent
Gudrun Svendsen Larsen, husassistent

På et tidspunkt skifter forretningen navn til "Øster Hornum Varehus". I august 1940 søges pige til "Cykleforretningen, Ø. Hornum". I september 1941 søger Cecilie i Aalborg Amtstidende en pige til "Øster Hornum Varehus", og i november 1941 søges sammesteds en kommis også til "Øster Hornum Varehus". Men i november 1942 søger man så en dygtig ung mand til "Træsko- og Cykleforretning, Ø. Hornum". Så vi må nok nøjes med at konkludere, at det er i begyndelsen af 1940erne, at forretningen skifter navn.

Arne er i 1939 begyndt i en læreplads inden for herreekvipering i Herre-Centrum på Vesterbro 89 i Aalborg. Han er udlært i foråret 1943, hvor hans lillebror Johannes (Johs) den 15. april overtager hans læreplads i Herre-Centrum. Det er jo under

Kristine Hedegaard Paarup (Stinne) og Arne Johannes Larsen bliver gift 11. november 1946.

besættelsen, og som Johs senere bemærkede, var det en underlig tid at være i lære som manufakturhandler, for man kunne hverken få tøj eller stof.

I løbet af 1940erne må Arne have fundet sammen med Stinne i Aalborg. Den 20. oktober 1945, da Anton og Cecilie holder sølvbryllup, bliver de nemlig forlovede. I november 1946 bliver de gift.

Hendes far døde i 1919 af Den Spanske Syge og hendes mor døde i 1936, så derfor bliver de gift i Øster Hornum i stedet for

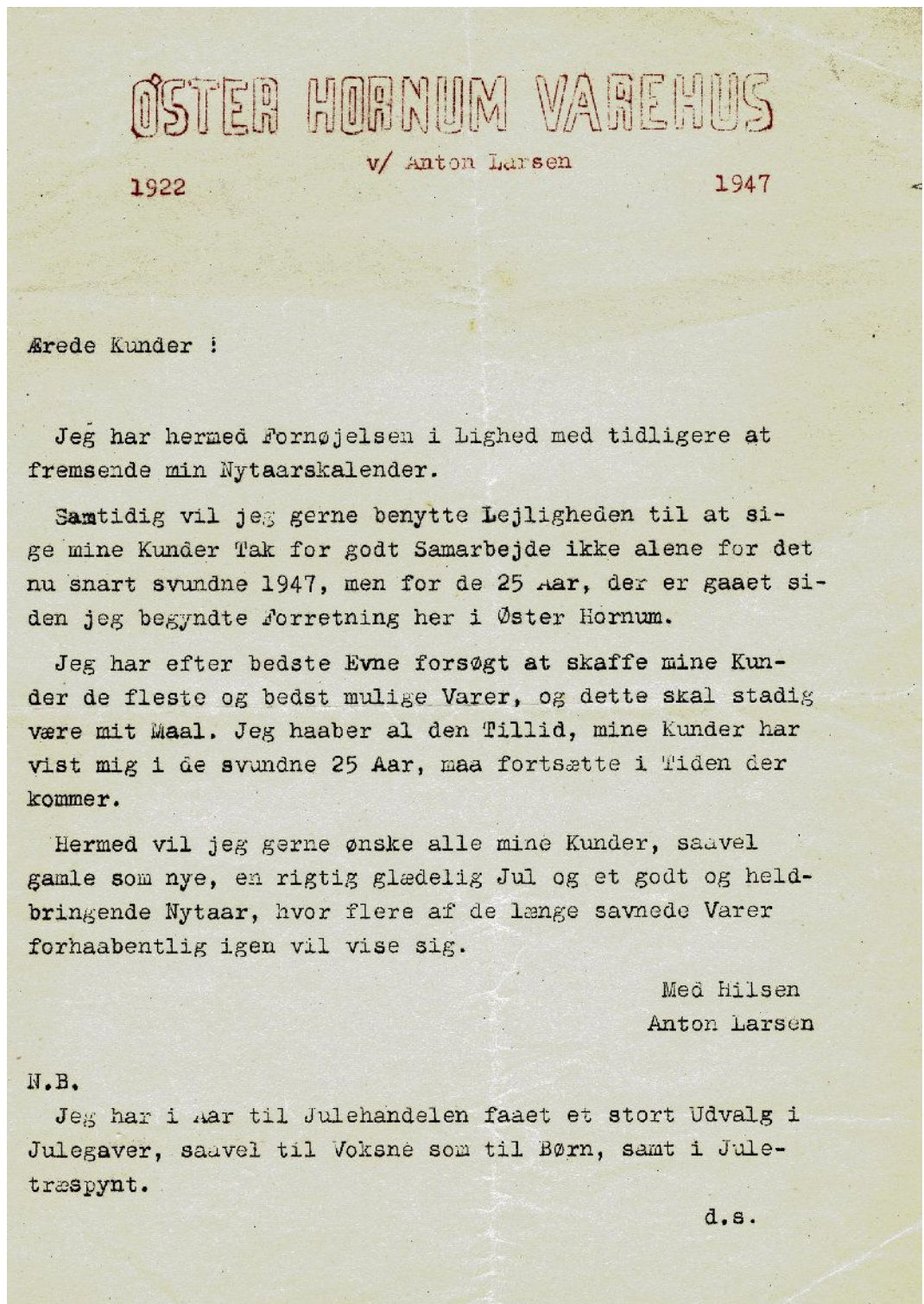
Varehuset ca. 1948. Skiltet med "Ø. HORNUM VAREHUS" og panelerne mellem vinduerne var vinrøde.

hos hendes forældre, som traditionen ellers byder. Arne Johannes Larsen er næsten 25 år og har titel af ekspedient. Kristine Hedegaard Paarup er næsten 33 år og er blevet sygeplejerske i Aalborg. Ved brylluppet er gommens far anført som "købmand". Tiden er løbet fra en træhandler.

I 1948 bor Arne og Stinne i Reberbanegade

i Aalborg. Han er nu disponent i Bristol. I januar får de her datteren Else Hedegaard Larsen.

I 1950 bor de stadig i Reberbanegade. Nu er Arne Larsen forretningsfører og i juli får de datteren Inge Paarup Larsen.

1950erne

Skiftet til at forretningen nu hedder et ”varehus” hænger nok også sammen med, at sortimentet er blevet udvidet.

Også forretningen bliver udvidet i 1950.

I en duplikeret reklametryksag fra oktober 1950 hedder det:

”Pladsen blev for trang – Jeg har derfor udvidet mine lokaler, således at varerne kan komme rigtig frem.

Hylderne bugner nu af varer i dejlige kvaliteter. Desværre er der jo endnu mangel på visse varer, som jeg derfor endnu ikke kan tilbyde, men alligevel er der jo mange gode ting f.eks.

Skjorter- Herreundertøj i interlock og med lådden vrang - Fiskerbenklæder - Ridebenklæder - Arbejdstøj - Kasketter - Hatte i uld og hår - Sokker i mange kvaliteter - Sportsstrømper - Handsker i uld og bomuld - Regnfrakker til herrer og drenge - Drengelufsfours - Herre og drengepullover - Børneundertøj - Flyvedragter til børn - Dameundertøj - Damestrømper i silke, bomuld og uld - Damejumpers og veste - Fikse mønstrede plastikforklæder

Så har jeg også et mægtigt udvalg i mølægte strikkegarn i mange dejlige farver i Hjertegarn og Sønderborggarn. Desuden har jeg dejligt bomuldsgarn i hvidt og kulørt. - Husk, det er slet ikke for tidligt at begynde at strikke julegaven nu.

Jeg har også:

Håndklædedrejl - Viskestykkedrejl - Duge - Lommetørklæder til herrer og damer - Varme lagener i interlock.

Endvidere kan jeg tilbyde Dem mange fikse gaveartikler:

Stilure - Sølvfade - Askebægere i alabast - Porcelænsfigurer og vaser - Gafler og skeer i sølvplet - Bordknive - Dametasker

Og nu til skiftedag er det sikkert aktuelt med en rejsekuffert og et nyt vækkeur.

Så er der jo også de mange småting, som man ofte glemmer, men som ikke kan undværes:

Sæbe - Brillantine - Cremer - Kamme - Barberartikler - Tandpasta.

Husk også min gode kaffe og chokoladen fra anerkendte fabrikker.

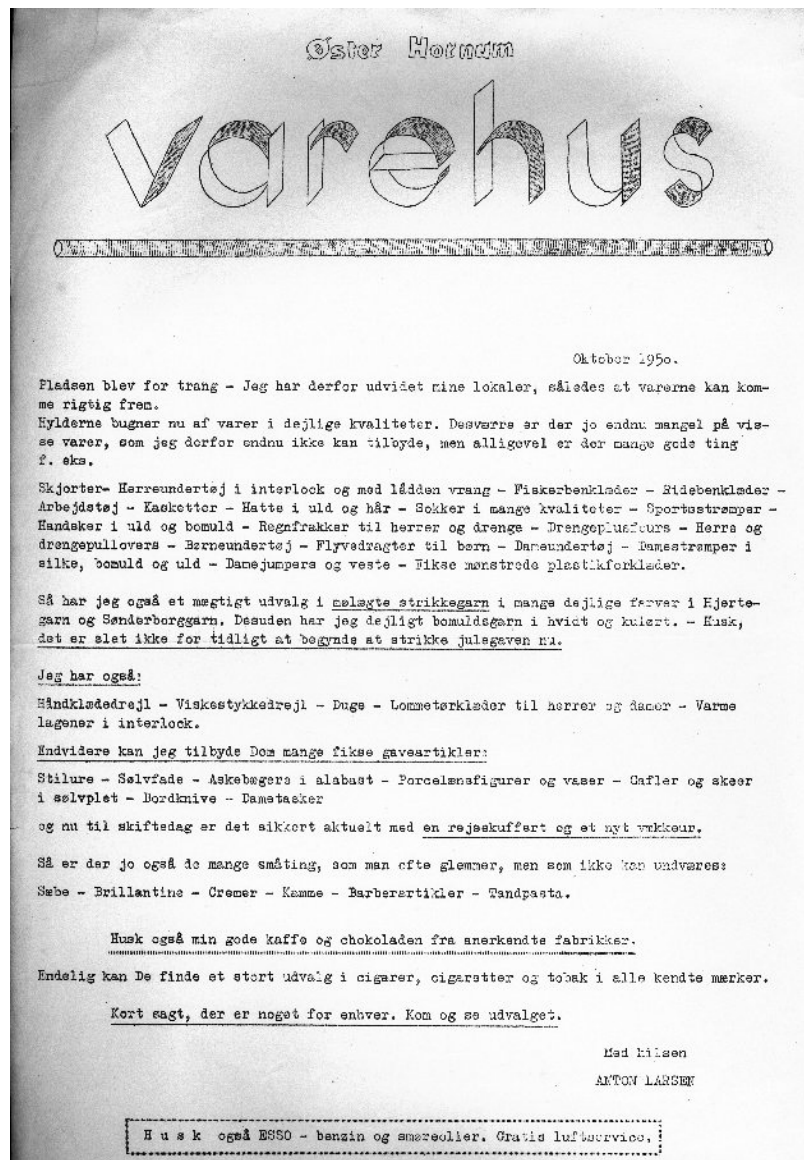
Endelig kan De finde et stort udvalg i cigarer, cigaretter og tobak i alle kendte mærker.

Kort sagt, der er noget for enhver. Kom og se udvalget.

Med hilsen

ANTON LARSEN

H u s k også ESSO – benzin og smøreolier. Gratis luftservice.”

Det er noget for enhver, en blandet landhandel. Den opmærksomme læser vil i øvrigt have bemærket, at Det Danske Petroleums Aktieselskab nu har skiftet navn til ESSO.

Men selv om det er en blandet landhandel, er der er stort set ingen kolonialvarer. Og ingen trævarer. Selv om Anton stadig laver træsko. Men der er ikke den store fremtid i håndlavede træsko.

Overskuddet er beskedent, også selv om udvidelsen af butikken giver skub fremad. I 1950 er Anton Marinus Larsen 57 år. Cecilie er 58 år og plaget af gigt. Så der må ske noget, hvis ikke Anton og Cecilie skal blive nogle fattige pensionister.

I 1947 er den yngste søn, Johannes (eller Hanse eller Johs), efter fire års læretid

blevet udlært som herreekviperingshandler. Så med to handelsuddannede sønner må man kunne finde ud af noget.

Johannes bliver i 1951 gift med Edel Kornum fra Sønder Økse. Så det var nok ikke lige deres højeste ønske, at starte deres samliv under mors/svigmors vinger.

Det ender med at Arne og Stinne bliver partnere med Anton og Cecilie. Selv om det nok heller ikke lige var det, de havde drømt om. Arne er forretningsfører i en af Aalborgs førende herreekviperingsforretninger, og Stinne har sat rigtig meget ind på at få en uddannelse som sygeplejerske. Så at skulle tilbage til en skrantende biks på landet har ikke været det de havde forestillet sig.

Det har også været en økonomisk satsning.

Fra at have en fast månedsløn til en usikker udvikling i forretningen, der jo nu skulle føde to familier. Arne og Stinne har satset på, at der kom bedre tider efter krigen samt haft tiltro til egne evner.

Men man må sige, at de begge vidste, hvad de gik ind til. Alligevel har de nok mere gjort det af pligtfølelse end af lyst. Selv om det ikke er noget, de nogensinde selv har sagt. De har trods alt nok også set det som en spændende udfordring. I hvert fald blev de med tiden glade for det.

Det korte af det lange er imidlertid, at Arne Larsen pr. 8. november 1951 bliver medejer og køber halvdelen af Øster Hornum Varehus. Købesummen er 54.920,50 kr. For at kunne betale det, optager han bl.a. et lån på 10.000 kr. i Øster Hornum Sogns Sparekasse. Lånet er kautioneret af ekviperingshandler J.C. Andreasen fra Herre-Centrum i Aalborg (hos hvem han blev udlært),

ekviperingshandler Ricard W. Pedersen, Bristol, Aalborg (hans arbejdsgiver) samt gårdejer Jens Larsen, Præstevang, Ø. Hornum (Antons bror). Så forretningen har ved den lejlighed også fået en kapitalindsprøjtning.

Firmaet hedder nu "Anton Larsen & Søn". Det burde måske nok have heddet "Anton Larsen & Søn & Svigerdatter", for Stinne var fuldt ud lige så meget med i forretningen som Arne. Det kunne hun bedre lide end det huslige. Efterhånden som pigerne blev større, fik de også lov at ekspedere i butikken, selv om det mest var Inge, som syntes det var sjovt.

Anton og Cecilie flytter i et lejet hus på Sandgravsbakken, og Arne og Stinne rykker med de to piger, Else på knap 4 år og Inge på 1½ år, ind i lejligheden bag forretningen. Arne er nu 30 år og Stinne er 38 år.

MIDTTHIMMERLAND

STRØMPER

der er værd at gaa med

Nylon

fin, tynd selskabsstrømpe, lys eller mørk søm 9,85
 Stærk strømpe med sort søm 8,85
 Stærk strømpe med lys søm . . . 8,50
 Perlonstrømper 9,50
 Nylon fin kvalitet, 2. sortering 5,85
 Crepenylon 18,85

Silkestrømper

Svær kvalitet 7,85
 Elegant tynd kvalitet . . . 6,85 5,85
 2. sortering 4,50
 Vrangvævet 1. sortering . . . 3,95
 Daglige strømper 4,85 4,20

Altid største udvalg

Ø. Hornum Varehus
 Ved A. Larsen & Søn. Tlf. 11

Prima gulvlak klar, lys, slidstærk:
 Sadolins »Repentan«

Ø. Hornum kirke

Gudstjenestetiden for søndag d. 26. ds. ændres til kl. 20.
Knud Knudsen, Sognepræst.

Godthaab missionshus

Møde fredag d. 24. kl. 20. Miss. Nørgaard, Nr. Sundby, taler.
 Alle indbydes.

Evangelisk møde

paa Karens konditori i Svenstrup torsdag den 30. april kl. 20. Pastor L. Løfdahl taler. Sang og musik. Alle er velkomne.
Baptistmenigheden indbyder.

Sønderjysk forening

for Ellidshøj-Svenstrup afholder generalforsamling paa Svenstrup kro onsdag d. 29. ds. kl. 19,30.
 Dagsorden ifølge lovene.
Bestyrelsen.

Ferslev kartoffelkoger

De, der ønsker kartofler kogt i foråret, bedes meddele det omgaaende til tlf. Svenstrup 267.

Hjertelig tak

for udvist opmærksomhed ved vort bryllup.
Vera og Sigurd Møller.
 Svenstrup.

Hjertelig tak

for deltagelse ved min kære hustrus død og begravelse.
A. Østergaard, Svenstrup.

Annonce i Midthimmerlands Folkeblad 24. april 1953. Nu er det damestrømper, der er på programmet. Stinne er formodentlig også bedre end Anton til at sælge silkestrømper og lingeeri.

Mejeriet i Øster Hornum i 1946. Det blev revet ned i 1962, og der blev bygget et nyt på stedet. Til venstre for mejeriet boede barberen. Til højre for mejeriet boede skomager Niels Iversen. Hans kone, Tille, havde et håndkøbsudslag og passede desuden kiosken til højre for huset. Her kunne man i 1946 få Ama Is. Overfor mejeriet lå Brugsen. Bygningen her blev nedbrudt i 1964, og den nuværende forretning blev bygget. I højre hjørne har vi slagteren. Sylvest Jensen Luftfoto, Det. Kgl. Bibliotek.

Øster Hornum 1952. Til venstre Tilles kiosk. Den store gård er Jens Peter Marks gård. Man ser en Ferguson der lige stikker snuden frem i porten. Gården findes ikke mere. I huset med mørkt tag ved billedets højre kant midt for boede den malende lillebilvognmand Niels. Chr. Nielsen. På et tidspunkt havde hans kone et brødsalg. Nederst til højre kan man se Varehuset. Og i allernederste højre hjørne kan man ane Anton Larsen på vej ud af sit træskoværksted, som dengang var i baghuset. Han har formodentlig skulle se, hvad det var for et fly, der kredsede lavet over byen. Aalborg Luftfoto, Det. Kgl. Bibliotek.

Øster Hornum i 1952, året hvor Arne og Stinne flyttede tilbage til byen med Else og Inge. Varehuset ses lige midt i billedet. Huset til højre for kirken med gavlen ud mod marken er skolen. Det lille hus til højre herfor er lokummerne. Der er ikke meget mere by, end der ses op billedet. Aalborg Luftfoto, Det Kgl. Bibliotek.

I 1950 er der igen gang i en ombygning af huset. Barnebarnet Else er på besøg.

Det røde hus

I 1951 har Anton og Cecilie købt en grund, matrikel nr. 6s på Sandgravsbakken. Grunden var beplantet med frugttræer og -buske. Tanken er, at de skal bygge hus her. Imidlertid ender det med, at matrikel 16b (med forretningen) i 1953 opdeles i 16b og en ubebygget grund 16i. Arne overdrager i april 1954 sin halvdel af 16i til sin far.

I efteråret 1954 bygger Anton og Cecilie så det røde hus på denne grund. Huset fylder stort set hele grunden, så der er ingen udenomsplads. Og det ligger klods op ad forretningen. Stinne havde vist hellere set, at svigerforældrene havde bygget på grunden på Sandgravsbakken. I kælderen fik Anton et dejligt varmt træskoværksted i

stedet for det kolde værksted han havde haft omme i baghuset.

Mens der bygges på matrikel 16i bliver der indlagt centralvarme i butikken og tilhørende lejlighed.

Anton og Cecilie flytter ind i det røde hus før nytåret 1954/55.

Den 5. januar 1955 fødes Arne og Stinnes yngste datter, Jette Paarup Larsen, i 16b.

Det røde hus ved siden af butikken er ved at blive bygget i efteråret 1954. Det er færdigt før nytår, hvorefter Anton og Cecilie flytter ind.

De første år i Øster Hornum

Else beretter om de første år i Øster Hornum:

”Det må have været i 1951 vi flyttede. Jeg blev fire år i Øster Hornum i januar. Vi flyttede ind i lejligheden bag butikken, hvor mine bedsteforældre havde boet. Der var ikke meget plads – to små stuer og et soveværelse, et lille lavloftet køkken med brændekomfur og et par gasblus og ovenpå et par pigekamre.

Det var i begyndelsen meget lidt komfortabelt. Der blev fyret i kakkelovne, og der var dass/lokum i udhuset (en træbænk med hul i og nedenunder en spand, der skulle tømmes i møddingen engang imellem), og køkkenet var meget lille.

Så var der et bryggers, og en viktualiekælder. Og om vinteren var der

isnende koldt udenfor stuerne. Der var god brug for de uldne undertrøjer, som min bedstemor altid strikkede på – og de uldne striktrøjer.

Senere, i 1954, fik vi lagt centralvarme ind og i 1957 kom også WC og bruser i et lille badeværelse, indrettet i det tidligere tørvehus med dør fra køkkenet. I det nye badeværelse var der en radiator og varmt vand i bruseren, så det var slut med at bade i zinkbaljen foran kakkelovnen. Men ellers havde vi fået lov at bruge badeværelset i Bedstefar og Bedstemors nye hus til at tage bad en gang om ugen.”

Bilen

I 1956 er der blevet råd til at købe bil. Arne og Stinne køber en Ford V8 fra 1938 for 5.100 kr. Den har været opklodset under krigen, men vognen garanteres at være fri for frostsprængninger.

Stinne og Anton begynder at tage kørekort, men Anton må snart indse, at bilkørsel ikke er blandt hans spidskompetencer. Arne har i forvejen kørekort.

Bilen skulle også bruges i forretningen. Nogle gange skulle man rundt i omegnen for at inddrive gæld, men mest skulle den bruges til at hente forskellige varer i Aalborg.

Else mindes turene med bilen i 1950'erne: ”Somme tider fik jeg lov at komme med Far i bilen til Aalborg for at hente varer hos forskellige grossister.

Det var altid spændende at komme med til den store by og opleve noget andet. Jeg husker besøg på et stort lager med Kansas-arbejdstøj. Der var flere rum med hylder og skuffer fra gulv til loft fyldt med alle størrelser i arbejdstøj. Min far gik så sammen med en af medarbejderne og samlede sammen, hvad han skulle have

med hjem til forretningen, mens de fik sig en snak.

Vi skulle også sommetider have en hel læderhud med hjem til Bedstefar. Den hentede vi hos Klitgaard, der havde til huse i et gammelt hvidkalket hus med rødt bindingsværk, som lå på Østerågade nede ved siden af Ellen Marsvins gård.

Bygningen ligger der endnu. Jeg husker endnu duften af læder inde i lokalerne.

Aflæderhuden skar Bedstefar så selv træsko-overlæder ud efter skabeloner, som jeg endnu har liggende sammen med andre af bedstefars redskaber fra træskoproduktionen.

Der kunne også være andre ærinder i byen, vist nok besøg hos Fars tidligere chef i Bristol og i Herre-Centrum, men dem husker jeg ikke så tydeligt. Dog husker jeg, hvor spændende det også var nede ved havnen med de store kraner.

Højdepunktet var dog, når Far meget ofte sluttede turen med et besøg ved pølsevognen på Budolfi Plads. Så fik vi en Hot Dog- rød pølse i brød med tomatketchup, sennep og rå løg – uhm!! Det var noget særligt.”

Stinne ved rattet i Ford V8eren model 1938, ca. 1957. Det er Inge og Else på trinbræddet med kusine Kirsten og fætter Jørgen.

Forretningen

I det hele taget går det godt med økonomien i forretningen. Overskuddet i 1955 er tre en halv gange større end i 1950 regnet i faste priser. Og det skyldes ikke de bedre tider efter krigen, for de er knap nok begyndt vise sig endnu.

Så i 1957 er der basis for endnu en udvidelse af butikken. I den forbindelse bliver der som nævnt også indrettet badeværelse i forbindelse med lejligheden.

---oooOOOooo---

Indenfor i lejligheden til butikken, ca 1958. Fra venstre er det Stinne, Inge, Else, Jette og Arne. Det stråttækte hus i baggrunden er Anton Granats hus. Billedet er taget af en omrejsende fotograf, der tog rundt og fotograferede folk i deres hjem. Sinne var ikke helt tilfreds, for hun havde stået i vaskehuset hele dagen, og følte sig ikke særlig præsentabel. Men hun har dog fået det fine tøj og smilet på.

Skiftedag

Skiftedag var vigtig dag på landet. Det var den dato hvor tjenestefolk og piger skiftede ansættelse. Man var typisk ansat for et halvt eller helt år ad gangen, og skiftede så i princippet ansættelse til skiftedag.

Der var skiftedag 1. maj og 1. november. Og der var så mange ansatte i landbruget, at det havde stor betydning for omsætningen hos de handlende. Butikkerne havde længe åbent til skiftedag.

Efterhånden som mekaniseringen af landbruget tog fart og affolkningen på landet satte ind, mistede skiftedagen betydning. Men endnu så sent som i 1968 reklamerede Øster Hornum Varehus med, at der var åbent til klokken 20 den 1.

november.

Else husker fra sidst i 1950erne: *"Ved skiftedag 1. maj og 1. november var der ekstra travlt i butikken. Der var åbent til otte om aftenen. Så kom karle og piger fra gårdene forbi – nogle med kommoden på en hestevogn, der ventede udenfor – og så skulle der handles, for nu havde de jo penge på lommen. Jeg husker især karlene med deres blankskurede udsende – ansigtet og ørerne skinnede blankpoleret efter grundig vask og barbering."*

Og som Anton Larsen skrev i sin reklame fra 1950: *"- og nu til skiftedag er det sikkert aktuelt med en rejsekuffert og et nyt vækkeur"*.

”Det skal skrives”

Det var almindeligt, at man købte på kredit. Varerne ”blev skrevet”. Så havde den handlende en sort bog, hvor folks indkøb blev noteret. Det kunne være nødvendigt i et samfund, hvor der var mange, der ikke havde en fast regelmæssig indkomst, og hvor pengene var små. Det kunne være landmænd og håndværkere eller forskellige løsarbejdere. Det kunne også være praktisk, hvis f.eks. en karl skulle til mejeriet med mælk, at han kunne købe varer med hjem til husbond, uden at der skulle afregnes kontanter og byttepenge. På samme måde kunne man sende børnene i byen, uden at de skulle have penge med. Og der løb ingen renter på, så det var jo en gratis kredit. I hvert fald for kunderne.

De handlende ydede kreditten gratis, og havde yderligere besværet med at skulle føre et omfattende regnskab med hvem, der havde købt for hvor meget, og hvor meget der var blevet afdraget. Og ikke mindst hvor meget, der ikke var blevet afdraget. Samt til sidst den ubehagelige opgave, at skulle rundt og banke på hos folk for at prøve at inddrive penge, de nok ikke havde.

Der eksisterer en debitorliste over de personer, der den 31. juli 1947 skylder Varehuset penge. På listen står 153 personer, der tilsammen skylder 5.505,89 kr. Den mindste gæld er på 85 øre, og den største er på 373 kr.

I 1930 boede der 339 personer i Øster Hornum by og i 1960 var tallet 314. Så i 1947 har der nok været omkring 325 personer. Hvis vi regner med tre personer pr. husstand (hvilket nok er lavt sat) vil det sige, at der har været godt 100 husstande i byen, der kunne handle i butikken. Der er selvfølgelig også kommet folk fra oplandet, der har handlet i Øster Hornum Varehus. Men de 153 personer på listen var kun dem, der på en given dato skyldte penge. Dertil kommer alle de, der ikke ”fik skrevet”, og de der allerede havde fået afregnet deres gæld. Så man kan nok godt konkludere, at stort set alle husstande i Øster Hornum og omegn handlede i Varehuset. Det være sig at de købte cigaretter, benzin, et par underbukser, gummistøvler eller noget andet.

Else har fået en helt ny Dürkopp-cykel omkring 1957. Lillesøster Jette får lov at prøve den. Det var meget usædvanligt at få en splinterny cykel på det tidspunkt. Men forklaringen var, at smeden, som forhandlede cykler, ikke lige havde penge til at betale regningen i Varehuset. Og så enedes man om at klare sagen med en ny cykel. Der var stadig et element af naturalieøkonomi på landet. I baggrunden tromler med motorolie.

Øster Hornum Varehus omkring 1960. Bygningerne ligger tæt. Der skal næsten akrobatiske evner til at kringle bilen ind og ud af garagen, der er blevet lavet i baghuset. Det er det røde hus til højre, hvor Anton og Cecilie bor: Elses fine cykel står op ad baghuset. Man bemærker, at der også er kommet en stander til Superbenzin. Og så kan man lige ane, at der i smøgen holder en traktor med vogn, der er ved at tanke benzin. Standeren med traktorbenzin var på det tidspunkt i smøgen.

Denne reklame fra 1958 viser noget om spændvidden i Varehuset. Det er godt klaret, at man i samme annonce kan reklamere for både dametrusser og motorolie i 200 liters tromler. Kundekredsen til sidstnævnte må da i øvrigt nok være begrænset. Godt nok er landbruget ved at blive mekaniseret, men der er vel grænser for, hvor meget motorolie en lille grå Ferguson bruger.

UDSALG

Hver dag den 4. august begynder vi hvert Sømands-udsalg, hvor vi sælger en lang række forskellige varer til meget lave priser.

Bl. a. billige Kæder af Sømands- og andre Kædervarer.

Herre Søjletter 1	1,85	Bl. a. billige Kæder af Sømands- og andre Kædervarer.	pr. Par 5,85 - 4,85 - 3,85
uld og creep 3,35		Netnylon fine Kvalitetsstrømper	pr. Par 6,85 - 5,85
uldne Søjletter 2,45		UNIKONTROLL forskellige størrelser med Blåde	1,85 - 7,85
Børns Søjletter 4,95		do med Vesten	11,85
Trængeskjorter termode		Perlemanderhjelme	15,85 - 16,85 - 18,85-19,85
i stærke Kvaliteter		do	
8,85 - 7,85 - 6,85 - 4,85		Hækkjoler moderne Facconer	15,85-18,85
SPRINT-UNIKLADER 7,35 - 5,85		Sølftrøjer og Jumper i Orlon	36,50 - 29,85
Uvæd Benklæder alle Str. 9,85		do i uldne	25,85 - 17,85
Kang. og Tvetlinebenklæder		Interlock Udvædstrøjer og Benkl. i store Str.	
alle Str. 9,85		pr. Stk.	3,75
Spengeslipover 9,85 - 8,85		endvirkere meget billige Trøjer og Trusser	
Herre og Drengopullover 29,85 21,85		Jerseydragter Str. 40 og 42	56,00
uldne Herreveste 24,85		Cotton Coat " 42	36,00
A B B B B B B B B B		Prima store hvide Tudebetræk m. Broderi	4,85
blåstrikkede Jakker og Benklæder	pr. Stk. 16,85	do hvidorte	3,48
Arbejdsjakker prima tærnede	18,85	hvide satin Tudebetræk	21,85
Khakiskjorter Billig Pris	9,85	Flinstødaga	3,85
Interlock Herreunderskj Sportsfaccon	pr. Stk. 2,85		
do til Dreng	2,85	1,98	Flyverdragter og Vindjakker
Herrebenklæder bl. a. Mangern	35,85	23,85	15,85 15,85
MANGERNBENKLÆDER enkelte frasetørrede Størrelser	152,00 138,00 124,00		Figetrøjer i uld og Jersey
Sommerjakker Str 40 - 42 - 44	fra 19,85		18,85 16,85 12,85 9,85
Bluser og Solbluser til billige Priser			Huldgarv pr. Stk.
Hedardele til sommer og helårsbrug	fra 13,85		2,95 - 2,50
Sorte Lærredssko med gule Søler	for 16,85 nu 8,85		Leenetakklæder
Der er mange andre billige Tilbud			til
men kom selv og se på Værelserne.			billige
			Priser.

M.B. Husk at Iaa Blanderens søet efter i god Tid.

"ESSON" Motorolie i Bunke og Tromler, samt Kuglelejeødt

Olie i 200 ltr. Tromler pr. ltr.	2,12	
" " " " " "	" "	
" " " " " "	2,24	
" " " " " "	2,36	
+ Emballage.		

Øster Hornum Varehus
Tel. 11

En traktor fra Øster Hornum Maskinstation med en svensk Arvika selvbinder er ved at tanke op foran Varehuset, ca. 1949. Måske skulle bindersejlet også efterses eller repareres.

Selvbindersejll

Et sæsonbetonet forretningsområde fra 1940erne og til op i 60erne var fremstilling og reparation af selvbindersejll. I en duplikeret reklameseddel fra Varehuset i 1959 kan man læse følgende opråb ”N.B. Husk at få Bindersejlene seet efter i god Tid”.

Hvis et selvbindersejll gik i stykker i

høsttiden, skulle det repareres, uanset om det var dag eller nat. Høsten skulle ind!

Så Anton og Arne kunne sidde til langt ud på aftenen og sy på bindersejll i garagen, der var bygget til V8eren.

Selvbinderen

For de yngre generationer kan det oplyses, at en selvbinder var en maskine, der før mejetærskerne overtog, blev anvendt til høstning af korn. Selvbinderen kunne i en arbejdsgang slå og binde kornet til neg. Det var dog først fra århundredeskiftet, at selvbinderen blev almindelig på de store gårde og fra 1920erne på de mindre gårde. Ofte købte flere mindre gårde i fællesskab en selvbinder. Den hurtige

udbredelse kunne ske, fordi selvbinderen var relativt billig. Den var også attraktiv, fordi den gjorde det muligt for få mennesker at høste et forholdsvis stort areal. Desuden førte den også til mindre spild. Selvbinderen spillede en vigtig rolle i den første mekanisering af landbruget. I 1960erne blev den fortrængt af mejetærskerne.

Selvbinder. Sejlet er det transportbånd af lærred og lister, der fører det afskårne korn op til bindemekanismen.

1959

JULEGAVER

har vi i tusindvis, og det er en stor fordel for Dem, når De skal købe ind, at der da er noget at vælge imellem, og i år er udvalget ubetinget det største, vi har haft.

Hos os kan De vælge imellem LEGETØJ, GAVEARTIKLER, LÆDERVARER, TOBAKSVARER, GUMMISTØVLER, HJEMMESKO, TRIKOTAGEVARER, MANUFAKTUR og SENGJULSTYR. Se ind, vi står parat til at vise vort store udvalg i julegaver, og det vil forbyvse Dem, så meget De får for pengene!

VARME TÆPPER:
Flønstæpper 16,85 11,50 9,95
grå do fra 5,95
Uldtæpper 16,85
Moderne rejse- og autoplaid 44,50 39,85 19,85
Kæuldustæpper fra 29,50

DUGE:
fine bomuldsduge 23,50 12,85 9,95 6,85
kulørte silkeduge fra 8,85
hvide duge i stort udvalg.

DYNEBETRÆK:
blomstrede Shirts fra 14,95
moderne Bomulds 25,85 23,50
hvide Satin 25,85 19,85
do med 5 års garanti 29,50
Pudebetræk 6,25 3,50
Lagner i prima kvaliteter
Viskestykker 3,50 2,85 1,95
Frotte håndklæder
mange forskellige deas. 8,50 7,85 6,85 5,95 4,65 2,35

Var det ikke en ide med et par nye springmadresser, vi kan levere prima kvaliteter til 169,00 145,00 128,00

KOM I GOD TID, MENS UDVALGET ER STØRST

TIL DAMEHNE:
S T R Ø M P E R
fine tynde nylonstrømper med tonet søm 4,85
Net Perlon i elegante farver kan ikke lobe 8,85 7,85 6,85 og 5,85
Net Perlon uden søm 6,85
Crep Nylon såvel svære som tynde 12,85 11,85 10,85 9,95 8,50

vore strømper er alle af meget fine og stærke kvaliteter.

UNDERTØJ:
Trojser og benklæder 4,25 3,95
endvidere "Danet" og "Molina" faconstrk. undertøj i alle str.
PERLON UNDERJOLER
m. Blonde og Fløns i hvid, rose, blå, gul 24,85 20,85 12,85 9,95
NATKJOLER 24,85 19,85 12,85
PYJAMAS i flønel og højcecrop 21,50 og 19,85
Vatterede SILKEKIMONOER en kærkommen gave 45,85
Damekittler og fikse forklæder i fint udvalg jersey

STRIKVARE sidste nye deas mohair, boucle Jump rs 43,50 29,85 25,85 og 18,85
Golfes 53,85 48,50 37,85 og 28,85
Gamachebenklæder i uld og crep fra 19,85

"KAMO" hofte og busteholdere.

Damobluser, strygefrje ensf. og smånstrøede 29,85 27,85 24,50 og 19,85
Nederdelo 39,50 29,85
do i Terylene fra 67,50

Lømmetørklæder for enhver smag
Tevores oplagt i esker.
Uldne tørklæder til børn og voksne.
Terylene Dameslacks 65,00 59,50

De skulle forresten se vore lækre kanaldunder
Vi har prima halvdunsdunder i garanteret tætte kvaliteter 78,00 95,00
og meget fine ting i 1/2 duns dunder i fine farver 118,00
Hovedpunder i forskellige farver 24,50 18,85 11,85

De kan også nå at få Deres gamle dunder rensset og kanalsyet inden jul, men indlever dem snart.

Til pigerne:
Uldne Jumbors og Trøje i stort udvalg
Undertøj, Trojser og Benklæder fra 2,50
pr stk. fra 12,85 8,85
Underkjoler 12,85 8,85
Calypsostrusser fra 5,25
Natkjoler fra 13,50
1/2 pigestrømper i Crep Nylon fra 4,50
Vintersæt i crep nylon røde og blå fra 10,85
Gamachebenklæder uldne fra 7,25
Pigepyjamas " 14,75
Lg. Pigeslacks, koksfarvede " 28,75

Halskæder, perlekranser og nåle
Stivskorter fra 10,35

Ny kjole til jul, så se vore smukke kjolestoffer i Terylene, Kamgarn, Curl og Gredana vaskeuld.

Til drengene:
tørnede sportsskjorter 8,85 7,95
tørnede strygefrje 20,85 13,85
hvide drengeskjorter fra 10,95

UNDERTØJ i stort udvalg bl. a. "Richards" gode kvalitet
Pullover i moderne fac. og farver samt vantor, tørklæder, huer og sportsstrømper i uld, crep og spungerlon
Dreng Knickers med foer fra 19,85
do i Terylene " 33,75
Lg. drengbenklæder " 30,50
Lg. Drengpyjamas svar flønel " 13,25

Svære skiskokker, lømmetørklæder bælter og slips.
DUVETINEJAKKER 25,85 20,50
små størrelser
Elefanthuer fra 7,85
Tophuer " 6,85

LEGETØJ TIL PIGER OG DRENGE
Dukker, Dukkenobler, Spiassot, Kaffeetel, Doktorsæt, Junglotrommer
Biler, Traktorer, Tog, Byggeklodser i træ og plastic, Billedbøger,
Halobøger, Gummydyr, mange slags spil
..... og meget andet.

Manns Gaver

SKJORTER moderne tørnede fra 12,85
Arbejdskjorter 9,95
Manchetskjorter, smitronede og stribede strygefrje i "Boswell", "Karona" og "Dera" 38,50 34,50 32,85 29,85 24,50
hvide strygefrje skjorter 19,85
strygefrje sportsskjorter 37,50 34,50 27,85 23,85

P Y J A M A S stribede 27,85 22,85 19,85
HALSTØRKLÆDER moderne Schetlands 13,50 10,50 5,85

"Skifter" og "Baru" slips i stort udvalg.

HANDSKER
Skinhandsker m/foer 31,85 27,85 25,85
uldne fingervanter fra 6,25
stofhandsker " 2,85

HERRE PULLOVERS moderne farver og faconer 72,50 48,50 29,85

FLØJLSJAKKER i nye mønstre 78,50 72,50
Elefanthuer og tophuer 9,85 6,85

UNDERTØJ
Interlock prima holdlegot kval.
Benklæder m. korte ben 4,50 3,95
do m. lg. ben 7,85 6,85

Trojser m. kt. ormar 5,85
do m. lg. ormar 6,85
svor Isolfi m. låden vrang Trojser og benkl. pr. stk. 10,50

REGNFRAKKER svære Plasticfrakker fra 44,50
Traktorjakker svære 38,50
Overtraksbenklæder 26,85

HERRE SOKKER
Crep nylon sokkeletter 5,85 3,95
Crep Nylon sokker fra 6,85
uldne sokker 6,85 5,85 3,95
svære sokker 6,15 3,95 3,28
sant sokker med 6 md. garanti 8,85

SELER, SØKKEHOLDERE og BÅLTER

ARBEJDS T Ø J
i "KANSAS" "JYDEN" og "BENDTSENS" samt prima importerede kvalitæter
Benklæder 23,85 19,85 15,85
Jakker 23,85 19,85 17,85
Overall fra 31,50
Kedeldragter " 40,35
Cowboybenklæder i alle str.

Herre HABITTER, moderne kamgarn mønstrede og ensf. grå 298,00 248,00 198,00

SPORTSJAKKER 158,00 148,00 138,00 90,00
BENKLÆDER koksgrå fra 39,85

TERYLENE benklæder 98,00 88,00 78,00 68,00 59,85
GABARDINEFRAKKER 269,00 238,00 185,00
TWEEDFRAKKER 228,00 168,00 149,50

Stort udvalg i PIBER, PUNGE, TEGNEBØGER, PLASTIC og LÆDERMAPPER
PENALHUSE, KUGLEPENNE og TOILETARTIKLER

PHILISHAVE barbermaskiner 100,00

KØB DERES JULEGAVER HER I BYEN, DET ER BÅDE DET BILLIGSTE OG DET NEMMESTE.

JULETRÆSPYNT og JULELYS, STJERNEKASTERE, FEHÅR, GLASPYNT, ENGLE, GLIMMER og KVALITERER

.....til billige priser!

APPELSINER, ÆBLER, DRUER, BANANER, FIGNER, NODDER
ANANAS stor dåse2,35

KONFEKT, BOLCHER, CHOKOLADE - KNAPPER, RØMTOFFE, MARSIPANLISSE, KRINGLER, KATTETUNGER samt fikse GAVEÆSKER
.... i fine kvaliteter!

GLUTEN FLOUR og AMO mel giver den bedste julekage pr. 2 1/2 kg. 3,45

HUSK! Vor bekendte velsmagende KAFFE 1/2 kg 3,50

URBAN JULEØL, SODAVAND og JOLLY COLA
..... på lager!

TOBAK og CIGARETTER
i fikse ETUIER og GAVEÆSKER, fra landets førende fabrikker - lige tilpas tørre

FRA TORSDAG DEN 17. DS. ER FORRETNINGEN ÅBEN HVER DAG TIL KL. 20.

Ø. HORNUM VAREHUS
TELEFON 11

GEM DENNE SEDDEL, OG TAG DEN MED PÅ JULEINDKØB, SÆT KRYS VED DET, DE ER INTERESESRET I AT SE NARMERE PÅ.
Der er ingen kobotvang!

En duplikeret reklamefolder fra julen 1959. I varehuset kan man vælge julegaver imellem legetøj, gaveartikler, lædervarer, tobaksvarer, gummistøvler, hjemmesko, trikotagevarer, manufaktur og sengestudier. Man kan få en moderne rejse- og autoplaid, lagner i prima kvaliteter, springmadresser, fine tynde nylonstrømper med tonet søm, vatterede silkekimonoer (en kærkommen gave), pigeslacks, stivskorter, elefanthuer, jungletrommer, doktorsæt, fløjlsjakker i nye mønstre, svære traktorjakker, herre habitter i moderne kamgarn, gabardinefrakker, penalhuse, Philishave barbermaskiner, juletræspynt, appelsiner, æbler, druer, bananer, figner, nødder, konfekt og bolsjer, Gluten Flour og Amo mel (der giver den bedste julekage), kaffe, Urban juleøl, Jolly Cola samt tobak og cigarer i fikse etuier og gaveæsker (fra landets førende fabrikker) - lige tilpas tørre. Der er alt til en god jul (lige bortset fra motorolie), så der er ingen grund til at tage andre steder hen for at handle - "Køb Deres julegaver her i byen. Det er både det billigste og det nemmeste".

Livet i butikken

Else fortæller videre om livet i butikken:

"Med min fars og mors medejerskab ændrede sortimentet sig også gennem årene. Cykelhandel gled ud, men ellers blev der mest tilføjet. Jeg husker fra min tid, at vi solgte herrehabitter og manchetskjorter, slips – altså ikke kun arbejdstøj – og dametøj, undertøj, nylonstrømper, stof i metermål og hvad hertil hørte af knapper, lynlåse, sytråd, som folk så fik syet kjoler og nederdele af. Der var dengang et par syersker i byen og aftenskole i kjolesyning.

Hvis der ikke var habitter hjemme der passede, tog Far mål, og så blev de bestilt hos Falbe Hansen. (Falbe Hansen lå i Randers og var producent af herrekonfektion samt underleverandør til flere større modehuse i Europa. Og altså også til Øster Hornum Varehus.)

Jeg husker, hvor spændende det var, når repræsentanten, "den rejsende", kom og viste den kommende sæsons metervarer frem. Hvordan ville moden blive den kommende sæson? Skulle man satse på pepitaternet eller var det de mere farvestrålende mønstre, eller nobelt ensfarvet. Det kunne være svært at beslutte, hvilke stoffer, der skulle indkøbes – hvad ville man kunne slå an i Øster Hornum den kommende vinter eller sommer?

"Den rejsende" var et pust fra den store verden. Han kunne jo fortælle, hvad trenden var, og hvad de købte i de større byer. Det kunne være den samme "rejsende", der kom i flere år, og så blev han jo næsten som en onkel, der også spiste frokost sammen med os.

Vi handlede også med strikgarn, for alle strikkede jo – og det gjorde jeg også. Jeg var derfor også interesseret i de nye strikgarn og mønstre, der blev indkøbt. Jeg har endnu en rigtig flot trøje af norsk garn med mønster i blå på grå bund, som jeg strikkede som 13-14 årig. Det var før fjernsynet. Vi store piger og min mor strikkede meget i de lange vinteraftener, mens snakken gik.

Moderne herretøj!

Nu staar de mange konfirmationsfester for døren — var det ikke en ide med en ny, moderne habit i den anledning. - Vi har et pænt udvalg i moderne TWIST- og KAMGARNSHABITTER fra landets førende fabrikker

348,00 338,00 298,00 268,00

Sportsjakker -
nye mønstre og farver
168,00 148,00 128,00

Stort udvalg i benklæder
98,00 88,00 78,00 68,00 58,00

Se ind, vi viser gerne varemål

Ø. Hornum Varehus
III. 11.

Tirsdag d. 1. maj har vi aaben til kl. 20!

Annonce fra 1956. Skiftedag, den 1. maj, er der åbent til klokken 20.

Efterhånden kom der flere færdigsyede ting på bøjlerne: bluser, nederdele, striktrøjer. Med de økonomisk bedre tider i 1960erne kom der også gang i parcelhusbyggeri, og folk fik råd til nye gardiner og nyt sengetøj og linned. Det blev også en del af sortimentet. En overgang havde vi en syerske til at sy gardiner. Min far tog så ud og monterede gardinstænger og gardiner.

Fredag aften var der længe åbent, og ofte var der nogle af byens håndværkere og vognmænd, der blev hængende og spillede "tændstik" om flødeboller. Af og til faldt der en af til os børn.

Der var også udsalget, hvor der jo skulle tages varer fra, som nok måtte sælges billigt nu, hvis ikke de skulle blive for umoderne. Eller vi havde fået et godt parti

hos en grossist. Og så skulle vinduerne jo pyntes. Det var min far rigtig god til. Det var noget af det han havde lært i sin uddannelse.

Han kunne også med pensel og farve male de fineste kartonskilte med oplysning om varens kvalitet og pris, som så som blev sat på varerne i vinduet. Jeg fik somme tider lov at male på en kartonrest, men det var ikke let at styre penselen med den mørkeblå farve.

Og så var der jo julepyntning i butikken. Det var spændende at være med til for en lille pige.

Der var kommet kasser med varer, som nu skulle lukkes op. Blandt dem en eller to med legetøj og spil. Det var mest til jul, der var sådanne varer på hylden. Det var somme tider svært, at sætte et dukkehuskomfur eller en dukke i udstillingsvinduet med risiko for, at det blev solgt – og altså ikke landede i en julepakke under vores træ. Men det måtte vi jo lære. Det hjalp lidt, at vi blev inddraget i

pyntningen og fik lov at stille nogle af tingene præsentabelt i vinduet.

Op til jul kom der også en todelt trækasse med Jaffa-appelsiner, hver især pakket ind i tyndt silkepapir – mmh! – duften var lokkende. Jeg tror ikke, vi havde appelsiner på andre tider end omkring juletid. Så kunne det være, at man fik lov til at få en appelsin med en sukkerknald stoppen ned i – det var skøn slik. Vi havde også rigtig slik i butikken – hele året. Men op mod jul kom jo et stort sortiment af konfekt – og det skulle jo smages. Også vinduet med tøj bugnede med alle de gode julegaver: skjorter, jakkesæt, pæne striktrøjer, slips – og til damerne pænt undertøj, underkjoler og natkjoler med blonder, tynde nylonstrømper med og uden søm – afhængig af moden og stilen – pæne bluser m.m. Alt var med min fars omhyggeligt malede skilte, så kunden i vinduet kunne se varens pris. Der blev også hængt julepynt op i loftet og lamper inde i butikken, så det var rigtig spændende at være med til. ”

Man samledes til en snak på bænken foran varehuset (hvis der var plads for gummistøvler og træsko). Manden til højre hed Laust, og boede i et hus ved Svanedammen. Ca. 1960.

Anton Larsen foran varehuset omkring 1960.

Superbenzin

I 1959 er der behov for en udvidelse af sortimentet, nemlig med opstillingen af stander til salg af superbensin. I forbindelse med ansøgningen om at måtte opstille standeren skriver Arne Larsen bl.a. til Aalborg Amtsråd:

"Vi har gennem Aarene oparbejdet et efter Forholdene ret stort Benzinsalg, ca. 120.000 l Aarligt, og har i over 30 Aar haft langt det største Salg her i Byen, saavel til faste Kunder som til gennemgaaende Trafik, da Tanken altid er aaben.

Desværre maa vi indrømme at Salget den seneste Tid er gaaet føleligt tilbage paa grund af Mangel på Superbenzin, da Billisterne, efterhaanden som de faar nye Vogne, gaar over til denne Kvalitet.

Rent økonomisk betyder det meget for os, da Benzinsalget udgør en betydelig Del af vores omsætning, og samtidig medfører et ikke ringe Salg af andre Varer."

Det var Brugsen og købmanden, der også solgte benzin, men ellers bemærker man flere ting her. For det første at Arne Larsen

ikke er tilhænger af retskrivningsreformen fra 1947. Han skriver stadig "aa" i stedet for "å" og navneord med stort.

Og så gør man sig den lille sproglige iagttagelse, at i tidens sprog hedder en "bil" en "vogn".

Endelig bemærker man, at "Tanken altid er aaben". Her skal man vide, at der på det tidspunkt ikke var noget, der hed selvbetjening. Tankpasseren kom ud og fyldte benzin på bilen, undskyld vognen, og fik pengene i hånden (Dankort og lignende var endnu 30-40 år fremme i tiden). Så familien måtte altid være klar til at smide, hvad man havde i hænderne for at løbe ud at ekspedere kunder ved tanken. Efterhånden som pigerne blev større, fik de også lov at tage tjansen. Men så længe der var lys i huset, var tanken åben.

I det hele taget havde man ikke den lønarbejderbevidsthed, hvor tiden var delt op i en arbejdstid og en fritid. Der var ting, der skulle gøres, når det var nødvendigt. Og når der ikke var nødvendige ting at gøre, kunne man lave noget andet.

Som forretningsdrivende har man mange opgaver. I tider med varerationering skal man afkræve rationeringsmærker af kunderne. Det er forudsætningen for, at man selv kan få forsyninger af de rationerede varer. Under besættelsen i 1940er og i årene efter var der rationering på mange varer. Under Suez-krisen i november 1956 var benzin og olie rationeret. Her er en samling rationeringsmærker fra 1956, som kunderne har indleveret for at få benzin. Varehuset har så annulleret mærkerne ved at overstemple dem. I kuverten er der mærker til 500 liter, og ved at aflevere den kan der fyldes 500 liter på anlægget. Rationeringen må være blevet ophævet inden denne kuvert og disse mærker kom i brug.

1960erne

Det generelle opsving i Danmark tager for alvor fat omkring 1958, selv om det går langsommere i landbruget end i industrien og de øvrige erhverv. Men det går godt i forretningen. Nu kan man også få Lama-madrasser, der var tips-forhandling og man kunne købe ugeblade.

I 1961 laver man så den helt store ombygning, der afgørende ændrer bygningens udseende. Huset bliver udvidet, og facaden bliver muret op i gule mursten.

Ombygningen koster 34.976,44 kr. hvoraf de 19.945,15 kr. i regnskabet er anført som nødvendige reparationer. Håndværkerne er murermester Jacob Thrysoe og tømrer- og snedkermestrene brødrene Carl og Ove Haase. Alle de omtalte håndværkere er fætre til Arne Larsen. (Jacob Thrysoe hed i øvrigt ifølge kirkebøgerne "Jakob").

Mens ombygningen foregår, er forretningen flyttet til forsamlingshuset.

Ombygningen i 1961

Arne Larsen i gang med at flytte forretningen til forsamlingshuset.

Alle hjælper med. Her er det genboen Knud Erling Hovgaard, der giver en hånd med at rydde butikken.

Håndværkerne er så småt gået i gang. Cecilie og Anton med børnebørnene Jette, Hanne og Lisbeth.

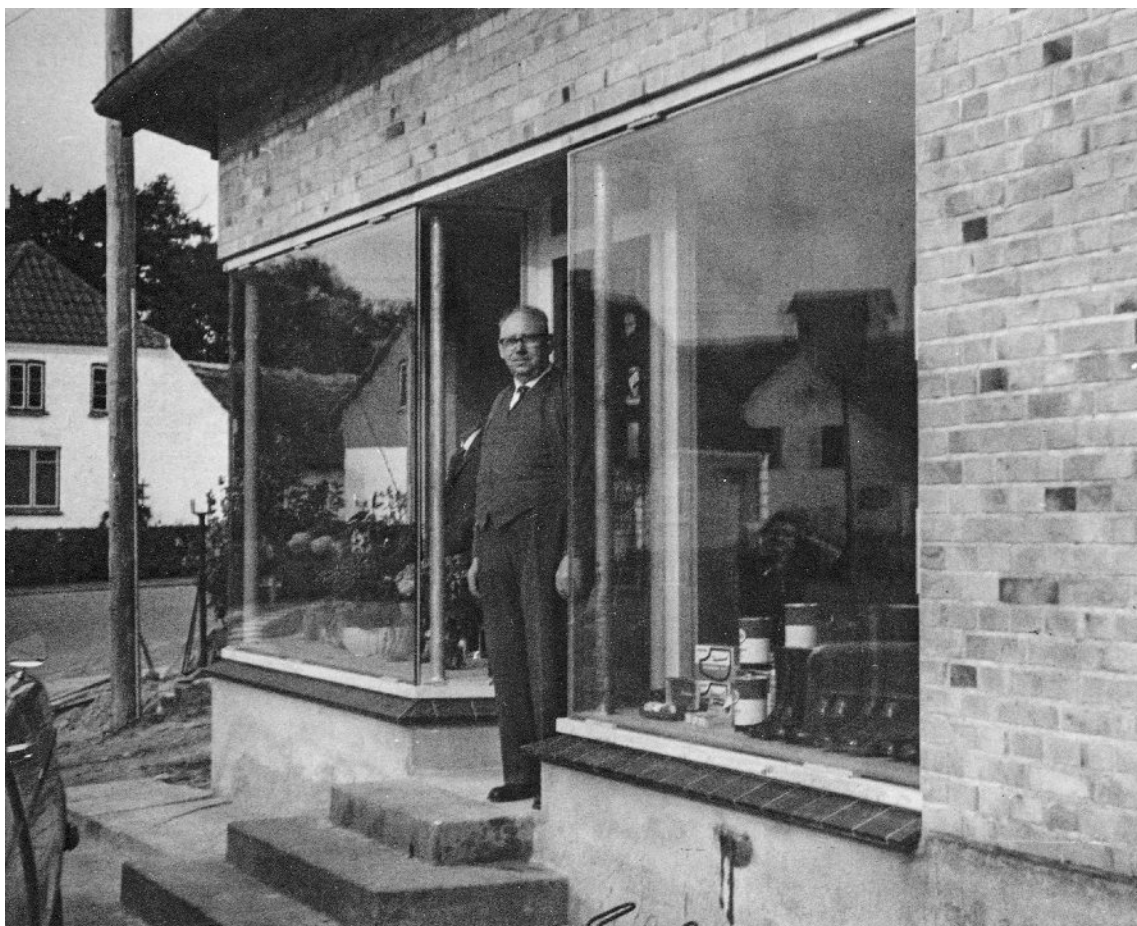
Hoveddøren her blev efter en senere ombygning anvendt som dør i brændeskuret i sommerhuset i Hals. Hvor den stadig er.

Jacob Thrysøe i gang med at opmure det nye varehus. Et af udstillingsvinduerne endte senere som terrassedør i sommerhuset. I øvrigt var Jacobs far, Søren Thrysøe, en af dem, der kautionerede for Antons første lån i 1922.

Skiltet på den lille trappestige i forgrunden siger: "Flyttet midlertidigt til Forsamlingshuset".

På vej ud af døren ses Otilie Klitgaard, som hjalp med at gøre rent i butikken.

Ombygningen er ved at være færdig, og Anton Larsen nyder resultatet. Motorolien og gummistøvlerner er på plads i vinduet.

En lidt betuttet Else bag disken i den nyindrettede butik i 1961.

40 års jubilæum og generationsskifte

I juli 1962 er det 40 år siden Anton og Cecilie overtog butikken. Cecilie har ikke så mange kræfter mere, og Anton er ved at nærme sig de 70 år. Så tiden er ved at være inde til at fuldføre det generationsskifte, der blev påbegyndt i 1952.

Så Arne og Stinne køber Anton og Cecilie ud af forretningen og butiksbygningen. Efter 10 år som "Anton Larsen & Søn" hedder firmaet nu "Arne Larsen".

Anton og Cecilie lader ikke nogen lejlighed gå fra sig til at holde en stor fest. Så det skal selvfølgelig markeres. De plejede at holde festerne i forsamlingshuset, men nu har man jo fået større lokaler i butikken, og anledningen taler jo også for at holde festen der, så sådan bliver det.

Der er trods alt grænser for hvor mange der kan være i butikken, så festlighederne bliver delt op i to. Frokosten indtages i det røde hus, og middagen i butikken.

Fra jubilæums/afskedsfesten onsdag den 18. juli 1962. Frokosten blev indtaget i kælderen under det røde hus, som man bl.a. brugte som forretningens lager af gummistøvler m.v. Forrest brugsuddeler Andreas Kjøbsted og hans kone Kirstine. I baggrunden til venstre bager Andersen.

cøbsen og hustru, Velfærdsbygningen, havnen, Nørresundby.

Onsdag: Malermester Holger Nielsen og hustru, Aggersundvej, Fjerritslev.

JUBILÆUM

Købmand Anton Larsen, Øster Hornum Varehus, kan i morgen, onsdag, fejre 40 aars forretningsjubilæum. Fra en begyndelse i meget smaa lokaler og med en meget

beskeden omsætning er forretningen efter adskillige udvidelser vokset op til et virkeligt varehus takket være købmand Larsens dygtighed.

For ti-aar siden blev en søn optaget i forretningen som medindehaver, og ved jubilæet vil forretningen blive overdraget til denne.

Anton Larsen har i adskillige aar været medlem af menighedsraadet og desuden haft adskillige tillidshverv i foreningslivet.

Aalborg Stiftstidende 17. juli 1962.

"I begøn i en moddergrøvt – å end i æ slot"

Øster Hornums kærner (datidens kommunaldirektør) Christen Andersen, kaldet Cræn, holdt følgende tale ved forretningens 40 års jubilæum den 18. juli 1962.

Som det fremgår af talen, er han næsten en del af familien. Som barn og ung var han nabo til forretningen. Han er født i 1920 og dermed to år ældre end Arne, som han havde meget sammen med. Hans kone, Birthe, var et år i huset hos Anton og Cecilie omkring 1945. Og så var hun i øvrigt organist i Øster Hornum i 40 år.

Talen er på den lokale dialekt, og giver derfor et indtryk af, hvordan man talte i Øster Hornum. Nu var Øster Hornumsk ikke et skriftsprog, så hvis det er svært at forstå, hjælper det at læse teksten højt.

Cræn Andersens tale til 40 års jubilæet

A vel et hol tåel, men bare snak

å A vel begøn mæ å sej tak

at Birte å A kom mæ hæ ve bower

å så får en hiel masse ånt – blot A howerer

Si – A æ kommen hæer te jer i førre oer

ja tien den goer, å goer å goer

A æ kommen hæer så møj – te Anton å Cecilie

at vi nejsten æ bløwen i familie

Dje drenger æ nejsten bløwen min brøjer

å som bøen, ka I trow vi lawe manne løjer

Som tien gik ga vi vos te å spel krok

å Arne å A töt te de va no pjok

at Stinne å Birte et vild fen sæ ie

å Johannes såe: Nej pigger de æ fo lie

Nå han fan sæ jo osse e skyvt

å ennen vi fek vos sammelt, va vi ålsammel gyvt

A hå lowe Birte å sej tak, hæ ve fejsten

for det oer hon tjent jer – ennen præjsten

gjow end po vå frihie – I ved hva A mjenner

nå engen ka jo brænd dje lys i begge ender.

...

Ja, fræ I kom – er førre oer gon

så læng, te de sam hus jo et ku blyw ston

å heldivis ærre gon så godt

at I begøn i en moddergrøvt – å end i æ slot

...

Jær dæ ka how tebag te nuen å tyvw

vel endrøm, at A æ et begøn å lyw

I ka how – at vejen i byen ku vær nøj toge

dæ var e støv – å det hiele ku blyw så moge

ve si en o vejen vadder grøvter å træer

men fen en te Antons – fek vi da lær

Vi tov teløv – såt oe i æ sæt

å havnet som regel på e bræt

dæ lå ve butikken – foran døren

å dæ stov så Anton, å va u mæ snøren

Nå grøvten kom væk – å facaden bløv fin

i steje for kloakvånd kom der benzin

å dær hå I åltier i jer handel hat e våben

at engen var i tvivl om at "Tanken er åben"

...

Manne gång hår I lave let om i huse

Da Arnes kom hjem ga I butikken suse

å no te sist så Cecilie te "Fatter"

læ vos no lav om – å det så det batter

Som såe så gjow - (de handelt i salen)*

å sån bløw altså førreoers -finalen

å vi under jer det gik som det gik

fræ høkerhandel – te stur butik

...

Hunum er foannere i de førre oer

hær æ pænere å rænere, å fremæ de goer

Vi vel tak jær dæ hå bowwe ve torre

æ dæ nøj te bag, ka I et gø forre

Nå byen growwer val å blywv større

Så vi anner ka gø vot i de kommende førre

få hves det hiele kommer te å sto stel

ja, så goer tebag, hvo nødde vi end vel

Ja i førre oer hå dæ vot møj både op å nier
dæ va krise, dæ va krig, å møj, møj mier
I holdt u trods sygdom og sorger
å i daw æ dæ fejst for en førreoersborger
fo sjell om dæ hå vot tier hvoe det hiele va svot
hå I – mæ Vor Herres hjælp – vene te godt

Ja vos dæ hå fulle jær, både ong å gammel
vi glejer vos mæ jer, få det I sammel
ka si tebag po den ti dæ svan hen
å som jo åller mier kommer ijen
å sej te jer sjel: Vi hå et nøj å fortry
vi hå gjow, hva vi kun , få vos sjel å vo by

...

Vi sejjer jer ålsammel te løk mæ dawn
te løk mæ at skuden æ kommen i havn
å jenn gång enno – tak for ålt I hå våt
få venner, få nåboer – i sturt som i småt

---000---

Nå Arne og Stinne – no æ dæ fuld musik
ve fælles hjælp, fek I en ny butik
no vel vi hoev det vel fortsæt som de æ begøn
for ålt ånt – det vil da væ søn

I tow I øwertåer no hiele ansvorre
for handel i huset ve bytorre**
no må I si å hold ploven i furen -
å how, hva A så om plåden i muren
en bette stomp hus o de gammel dæ fendes
men så læng vi løwver trovr A huset ska mindes
Å så vel A da slut mæ å sej te løk mø dawen
å hoev jæ fremti må blyw omtrent uden savn.

* Salen = forsamlingshuset

** Bytorre = vejkrødset foran Varehuset

Mågestellet og kransekagen er på plads. Esther Knudsen og hendes mand pastor Knud Knudsen. Så Arne og Stinne. Pastor Knudsen bliver i 1967 provst. Bemærk den endnu ikke automatiserede telefon i baggrunden.

Middagen blev indtaget i butiksløkalerne. Det giver anledning til at se hvilke varer, der er på hyldeerne. Her ses bla. springmadrasserne og strikkegarnet. Serveringsdamen er Karen Hansen, som i mange år var i butikken. Foran hende sidder Johanne Haase.

Yderst til venstre ses Stinne og Arnes datter Inge. Til højre er det Cecilies bror, Per fra Overlade. Egentlig hed han Peter, men det blev altså til Per (udtalt Pier).

De glade 40 års jubilare, Anton og Cecilie, i butikken. Det er et sjældent billede. Anton smiler! Han var en mand med megen humor, men han hadede at blive fotograferet. Derfor ser han som regel meget lukket og sammenbidt ud på billeder. Den gang var konventionen, at de personer, der blev fejret, det være sig ved fødselsdag, sølvbryllup, jubilæum eller andet, skulle fotograferes i et hav af blomster. Og det skulle Anton og Cecilie selvfølgelig også her: Det har været godt at være blomsterhandler.

Sommerhus

i 1966 køber Arne og Stinne et lille sommerhus ud til Kattegat nord for Hals. Det er vist navnlig Stinne, der har brug for en gang i mellem at kunne holde fri fra forretning og benzintank. Der er heller ikke megen plads og luft om huset i Øster Hornum.

Men det har ikke været meget, de kunne være i sommerhuset. Butikken lukkede jo først over middag om lørdagen, hvorefter kassen skulle gøres op, og der skulle ryddes op og gøres rent. Det har også taget nogen tid at køre til Hals ad datidens små veje.

Et begreb som ferie var jo også nærmest ukendt for en selvstændig forretningsdrivende.

Dog kunne de somme tider tage i

sommerhus på en hverdag, fordi de havde gode ansatte i forretningen. I gennem alle årene har der været medhjælpere i forretningen og somme tider i huset. I mange år var f.eks. Karen Hansen og Gudrun Søgaard i butikken.

Der var meget ofte gæster fra Øster Hornum med i sommerhuset, som her:

Øster Hornum kloakeres i 1964. Det er Varehuset på hjørnet til venstre.

Der var skabt en tradition for, at man kunne holde fester i butiksløkalerne. Her er vi ved Arne og Stinnes mellemste datter Inges konfirmation i 1964. Fra venstre er det tante Marie, gift med Stinnes bror Peter, der sidder til højre for hende. Så kommer Antons bror, Jens Larsen. Det var ham der i 1952 kautionerede for det lån Arne optog for at købe halvdelen af butikken. Yderst til højre er det Arne og Stinnes ældste datter Else. Fadet med røg går rundt, og der fyres op i de store cigarer. Og på hylderne og bøjlerne venter det nye tøj på, at kunderne kommer og køber. Forretningen ville kunne reklamere med, at "Varerne allerede er tilrøget". Men det gjorde man ikke. For det var ikke noget problem. Det var der ingen, der skænkede en tanke. For alle røg. Også de der ikke selv tændte en cigaret fik deres rigelige andel af røg. Og alle steder lugtede der af røg, og alles tøj lugtede af røg.

Endnu et billede fra Inges konfirmation, der giver et indtryk af interiøret i butikken. Bemærk f.eks. kaffemøllen i baggrunden og melissen på hylderne. I tobaksskabet var der en lille spritflamme, der skulle holde tobakken tør. De smarte unge herrer er Else, Inge og Jettes fetre Bo og Holger.

Kloakeringen er ved at være gennemført, og der etableres ny fortove med ekstra sving på.

Varehuset i sne, ca. 1965.

Udsigten fra Elses værelse, som hun malede den i 1966 med vejledning fra Carlo Wognsen. Det er baghuset til højre og Sandgravsbakken i baggrunden.

NOVEMBER-TILBUD

Vi har i Aar et mægtigt Udvalg i Efteraarsvarer
i virkelige prima Kvaliteter

Mangler De f. Eks. en ny habit, har vi et pænt Udvalg i moderne Kamgarnshabitter i gode Kvaliteter og Farver.

Vi har her til November faaet et ekstra Udvalg hjem og til meget fordelagtige Priser 249,00 228,00 208,00 168,00 og **155,00** og skal Ærmer eller Benklæder kortes, tager vi ikke ekstra for det.

Gabardinefrakker

i fine heludne Kvaliteter
. 231,00 198,00 **182,00**

Cotton Coats

til Damer og Herrer i svær dobbelt poplin **98,00**

Vi har ogsaa de moderne korte **Pjækkerter**

Regnfrakker

Svære, sorte Gummifrakker 74,50 **65,85**
Grønne helsejsede »Imak« Frakker med Garanti **67,50**

Det betaler sig at købe Varerne paa Landet!

Damestrømper

Har De set de nye annoncer i Bladene for »Enkalon« Nylon, det er det hollandske Nylonfabrikat, som er betydelig mere elastisk og holbar end de amerikanske og engelske Garner, og derfor bedre egnet til Strømper. Vi har i mere end et Aar solgt Strømper af denne Kvalitet, og faaet et stort Salg af disse, takket være deres Holdbarhed.

Nylonstrømper, 1. Sortering, pr. Par **4,95**
Nylon Enkalon, » **6,25**
» » meget tynd og fin **8,50**
Crep Nylon, fine Kval., 1. Sort. 16,85 14,85 12,85 **9,85**
do i 2. Sortering 12,50 **11,75**

DAMEUNDERTØJ

Vi har her et ualmindeligt smukt Udvalg i moderne Sæt i Charmeuse og Perlon, samt Trøjer og Benklæder i Interlock og Maco »Molina« Faconstrikket Trøjer fra **3,25**
» » Benklæder fra **4,33**
Interlock Trøjer fra **2,95**
Interlock Benklæder fra **3,00**

Kom ind og se vort Udvalg i **Jumbors** og **Cardigans** samt nye Kjølestoffer til Efteraars- og Vinterkjolen.

**Mandag den 1. November er Forretningen
åben til Kl. 20**

Ø. HORNUM VAREHUS

v/ A. Larsen & Søn
Telefon 11.

— hvor man køber gode Varer billigt

Reklamefolder fra 1965, nu ikke længere duplikeret, men trykt hos Støvring Bogtrykkeri. Skiftedag er der længe åbent. Men forretningen står stadig som "A. Larsen & Søn", selv om Anton jo formelt gik ud af partnerskabet i 1962.

Nye tider nærmer sig

I forretningen er man jo så småt begyndt at fornemme omsvinget fra landbrugssamfund til industrisamfund. Der bliver færre folk på landet, og flere begynder at tage til Aalborg for at arbejde,

bl.a. på eternitfabrikken. Flere får bil og begynder at handle længere væk. Så i reklamen fra 1965 har Arne Larsen det opråb til kunderne, at "Det betaler sig at købe Varerne på Landet!".

Det nye Varehus er blevet til et grafisk logo, som bruges på fakturere og andre tryksager.

Inge var en køn pige, og meget omsværmet i byen. Her er hun foran Varehuset i 1967 med et par ungersvende. Det er kæmnerens Tage på knallerten. Og kæmneren er jo Cræn, smedens søn som var nabo til Varehuset i 1930'erne. Den 3. juli 1967 blev momsens indført. Hvis man kigger godt efter, kan man se, at der på butiksrudden er skrevet "i alle vore Priser er momsens medregnet". Så det var endnu en opgave til de forretningsdrivende.

Telefon nr. 11

Øster Hornum havde telefon nummer 11. Det vil sige, at man har været blandt de første i byen til at få telefon i 1920'erne.

Telefoncentralen lå lige over for Varehuset, og var bestyret af Emmy Hovgaard. En abonnent, der ville i telefonisk forbindelse med en anden abonnent, ringede centralen op. Emmy svarede, og abonnenten opgav nummeret (eller måske oftere navnet) på den abonnent, man ønskede forbindelse med. Emmy forbandt med kabler på omstillingsbord pågældende abonnenter, hvorved modtagende abonnents telefon blev aktiveret. Emmy registrerede den forbrugte samtaletid, som påførtes den løbende regning hos den abonnent, der havde ringet op. Hvis man en sjælden gang skulle ringe til en anden landsdel, skulle man over Rigestelefonen. I 1968 blev centralen i Øster Hornum automatiseret. Den havde da 248 abonnenter. I den forbindelse fik man nye sekscifrede telefonnumre. Varehuset fik nummer 38 50 11. Nu fik man de ny smarte telefoner med drejeskive, så man selv kunne dreje det ønskede nummer.

Billedet viser Øster Hornum central på den sidste dag før automatiseringen den 8. oktober 1968. Det er Emmy Hovgaard til højre og hendes datter Bitten til venstre. Man bemærker, at omstillingsbordet var i deres dagligstue.

I april 1968 fejres Jettes konfirmation i butikken.

Til venstre Stinne, Jette, kusine Hanne, Cecilie og Anton. Over for i den grønne kjole Stinnes søster Inga, så Poul der var gift med Stinnes søster Helga, der sidder ved siden af.

En typisk hverdagsituation fra 1968. Hjemmesygeplejersken Hanne Adamsen er lige kommet forbi til en hurtig kop formiddagskaffe i baglokalet. Stinne er jo også sygeplejerske, så de har noget at tale om. Men hvis der skulle komme kunder i butikken, er det om at stille kaffekoppen.

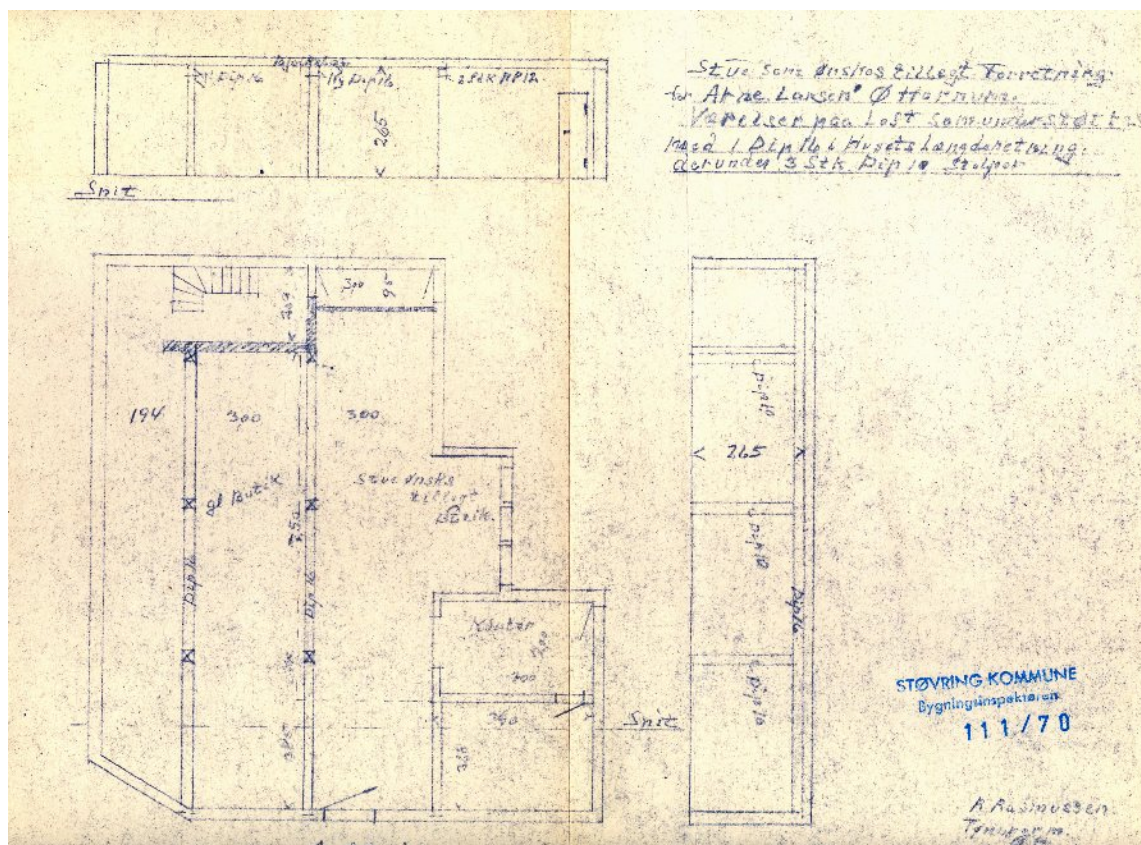
1970erne

Men det går fortsat godt i forretningen. Så der er nye planer om forandringer.

I 1968 køber Arne Larsen og Stinne den ubebyggede grund på Østervang 8, på 900m² af Øster Hornum sogneråd. Her bygger han i 1969 et enfamiliehus. Det flytter Anton og Cecilie så ind i, mens Arne

og Stinne med datteren Jette flytter ind i det røde hus ved siden af butikken, hvor Anton og Cecilie boede før. Else og Inge var på det tidspunkt flyttet hjemmefra.

Og så går man i gang med den næste store ombygning, hvor lejligheden bliver

Åbnings-tilbud

Efter ombygning, der har gjort forretningen næsten dobbelt så stor, vil vi gerne præsentere Dem for nogle meget fordelagtige tilbud. Det kan godt være, at nogle af varerne er lidt støvede - - - men de er til gengæld **KNALDBILLIGE!**

Tilbudene gælder fra og med mandag d. 9. novbr.

Lagner i stor størrelse.....	9,85	8,85	
Prima dynebetræk	19,85	14,85	
Frotté håndklæder	3,85	2,85	1,45
Hovedpuder pr. stk.	17,85		
Prima dundyner med kanaler, 2 m lange værdi 198,00			nu kun 138,00

Dame jumpers og golfers

i meget stort udvalg.....					
.....	29,85	24,85	19,85	12,85	9,85
Pigetrøjer .. se priserne	12,85	7,85	5,85		
Natkjoler og pyjamas ..	24,85	12,85	9,85		

Dame strømper

Netnylon pr. par kun	0,98					
Crepenylon pr. par kun	2,85					
STRØMPEBUKSER - tynd crepe i gode farver.....	6,85	5,85	3,95			
Svære mønsterstrikkede strømpebukser i flere farver - værdi indtil 20,00.....			nu 12,85	10,85	8,85	6,85
Sportsstrømper, alle str.	3,95					
Damebluser	19,85	9,85				
RESTFARVER I GARN samt kjole- og gardinstoffer til små priser						

Drengeskjorter.... nu kun 14,85 9,85 6,85

Herre skjorter

i meget fine kvaliteter - bl. a. Boswell, Dera m. fl.....	29,85	27,85	19,85	14,85	9,85		
Dreng pullovers - virkelig gode tilbud	24,85	19,85	14,85	12,85			
Herre pullovers og veste ca. HALV PRIS	49,85	39,85	29,85	24,85	19,85		
Cowboybukser fra	9,85						
Kansas Rodeo før 36,85.....	nu 19,85						
Arbejdsjakker - værdi indtil 42,50.....				nu 28,85	23,85	17,85	
Dreng undertøj pr. stk.	3,95						
do. pr. sæt	6,85						
Herre undertøj, sportsfacon pr. sæt..	7,85						
Interlock trøjer med korte ærmer ..	6,85						
Interlock benklæder med lange ben	8,85						
Herre- og drengpyjamas	14,85	9,85					
Terylene- og polyesterbenklæder før indtil 108,00..	nu kun 78,00	68,00	58,00	48,00			
Sportsjakker	nu kun 98,00						
Herre habitter i gode FALBE-kvaliteter, værdi indtil 495,00.....				nu 368,00	348,00	298,00	238,00

Der er spinlon kjoler og dragter til meget små priser

Ø. HORNUM VAREHUS

TELEFON 38 50 11

SE DE BILLIGE TILBUD I VINDUERNE

inddraget til forretning og butikken bliver gjort næsten dobbelt så stor.

I november 1970 er man færdige og kan holde ombygningsudsalg - "det kan godt være, at nogle af Varerne er lidt støvede, men de er til gengæld knaldbillige".

Anton og Cecilie flytter på plejehjem

Anton og Cecilie flytter i 1973 ind på det nybyggede plejehjem, hvor de kan nyde gardinerne, som på hele plejehjemmet er leveret og opsat af Øster Hornum Varehus. De er nu henholdsvis 80 og 81 år.

Anton overdrager formelt det røde hus til Arne, som så sælger huset på Østervang. Men Anton råder stadig over træskoværkstedet i kælderen, hvor der af og til laves lidt træsko.

I forbindelse med at Arne køber det røde hus af sin far, mener skattemyndighederne, at han har fået det for billigt i forhold husets handelsværdi, hvorfor der skal betales gaveafgift. Det argumenterer han i mod over for Amtsskatteinspektoratet i Aalborg, hvor han i 1974 bl.a. skriver:

"Som yderligere oplysning for min paastand vil jeg gerne fremføre følgende. Grunden er kun paa 255m² og i 1953 frastykket Forretningens Grund, der er ingen Indkørsel eller Garage til Huset, og kan af Pladshensyn heller ikke laves, det bebyggede areal er paa ca. 86m². Huset er bygget i 1954 om Vinteren, saa der paa grund af frostskaeder stadig falder puds ned fra lofter og vægge, som ofte maa repareres. Huset er uisolereet, og kan slet ikke staa maal med nutidigt moderne byggeri.

Huset er kun praktisk for os fordi det ligger saa tæt paa Forretningen, men vil være svært at sælge til fremmede, paa grund af den tætte beliggenhed, og det meget lille areal, og sælge det sammen med forretningen kan sikkert ikke lade sig gøre da ingen vil investere saa meget Kapital i mindre Oplandsforretninger i Dag.”

Her antyder Arne Larsen indirekte, at det ikke altid har været let at bo så tæt. Og så kan man også læse, at han godt er klar over, at tiden er ved at løbe fra en forretning som Øster Hornum Varehus på landet.

Af samme grund er han begyndt at tale om at uddanne sig til ejendomsmægler. Man må også sige, at han har en betydelig erfaring med ejendomshandler. Udover huse og grunde i Øster Hornum, der er blevet handlet frem og tilbage og købt af sommerhus, har han også været involveret i diverse køb af lejligheder for døtrene. Men det bliver ikke noget med planerne om at blive ejendomsmægler. Han syntes vist, at der skulle læses for megen teori.

Flere ombygninger

Ombygning er blevet en hel livsstil, så i 1973 laver man en større ombygning på sommerhuset, og følger op med yderligere ændringer på sommerhuset i 1975 og en overdækket terrasse her i 1985.

I 1975 ombygger man også køkkenet hjemme i det røde hus.

Ford Consulen er blevet skiftet ud i 1970 med en Cortina model 1970, som igen blev udskiftet med en Ford Escort i 1976.

Da Anton Larsen fyldte 85 år den 19. maj 1978 kørte en motorcykel gennem ruden på Varehuset. Motorcyklisten overlevede, selv om det så slemt ud. Der blev en del oprydning- og afdækningsarbejde, men man nåede da at blive klar til festen, der blev holdt i terapirummet på plejehjemmet, så Cecilie også kunne være med. Hun var ret dårlig på det tidspunkt.

Cecilie Marie Larsen, født Sørensen, døde i november 1978, næsten 87 år gammel.

Ca. 1965

Regnskaberne

Der er bevaret regnskaber for forretning fra 1924 og frem til 1984, altså for 60 år. På baggrund af disse er nedenstående diagram over udviklingen i omsætning og overskud i Øster Hornum Varehus i perioden 1924 til 1984 lavet. For at kunne sammenligne tallene er de omregnet i faste priser.

Diagrammet viser udviklingen i forhold til udgangspunktet i 1924. Man kan således se, at omsætningen i 1953 var 5,59 gange større end i 1924. Og det altså regnet i faste priser.

Man kan ikke direkte aflæse forholdet mellem omsætning og overskud de enkelte år, da diagrammet jo viser udviklingen for begge i forhold til 1924-niveauet.

Det bogførte overskud afhænger også af hvor meget, der de enkelt år investeres og ombygges m.v.

Men kan se, at de første 20 år udvikler

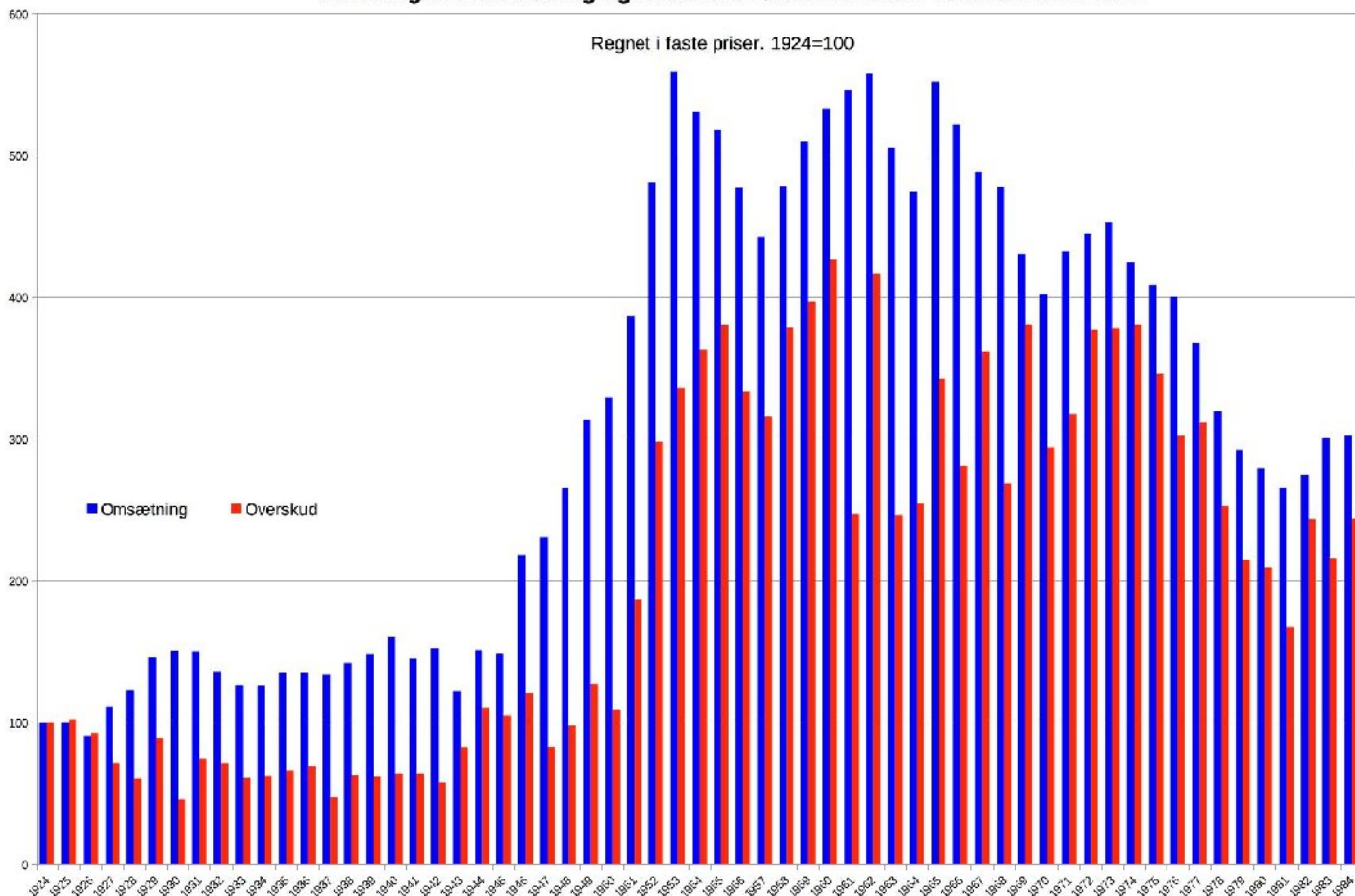
omsætningen sig langsomt, mens overskuddet nærmest er faldende. Ved slutningen af krigen er omsætningen stigende, men overskuddet følger kun langsomt med.

Det store spring fremad kommer i 1952 med Arne og Stinnes indtræden i forretningen med ny kapital og nye kræfter. Anton havde sin tøffelmageruddannelse, mens Arne jo var handelsuddannet. Det burde jo også kunne ses. Og Stinne var nok også bedre til at pleje den kvindelige del af kundekredsen.

Fra sidst i 1960'erne begynder omsætningen at falde. Folk får bil, og bliver mere mobile, så de lægger deres handel andre steder. Nu skal Øster Hornum Varehus også konkurrere med de store forretninger i Nibe og Aalborg.

Det store opsving i Danmark kommer i 1958, hvor det begynder at gå frem på alle

Udviklingen i omsætning og overskud i Øster Hornum Varehus 1924-1984

fronter. Det kan ikke rigtig aflæses i omsætningen i Øster Hornum Varehus. Her sker opsvinget i begyndelsen af 1950'erne. Og det skyldes som sagt primært, at der kommer friske kræfter til.

Det generelle opsving i Danmark sker først

og fremmest i byerhvervene og ikke særlig høj grad i landbruget. Og Øster Hornum Varehus ligger jo på landet.

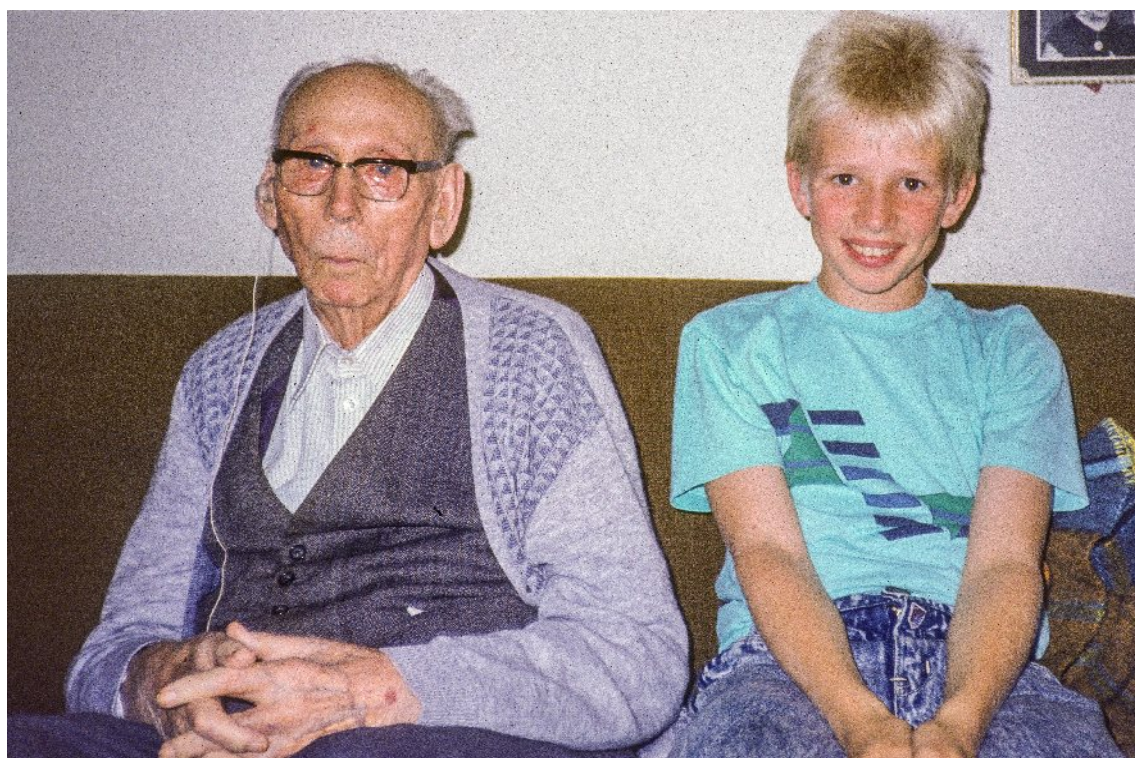
Fra midten af 1970'erne falder omsætning og overskud yderligere, og Arne og Stinne kan godt se, hvor det bærer hen.

**ALSIDIG FORRETNING
TIL SALG ELLER LEJE**

med tekstil, tipsforh., blade, tobak og benzin, god stigende omsætning, fin beliggenhed. Butik ca. 105 kvm + kontor og baglokale. Kan også anvendes til andet formål. Samme ejer i 33 år og afståes p.g.a. alder.

Øster Hornum Varehus
Tlf. (08) 38 50 11

Amnonce i Aalborg Stiftstidende 6. maj 1984.

Anton Larsen med oldebarnet Mads i 1987. Anton er her 94 år og Mads er 12 år. Mads er søn af Else, Arne og Stinnes ældste.

1980erne

Indbrud

Øster Hornum er et meget fredeligt sted, men alligevel var der indbrud i Varehuset natten til den 1. juli 1981. Der blev stjålet 9000 cigaretter og omkring 500 kr. Det var et par unge fyre fra Randers, der havde været på en større indbrudsturne rundt om i Jylland, men en opmærksom kvinde i Suldrup førte til deres anholdelse.

Forretningen afhændes

I 1984 bliver Stinne syg af kræft, og de beslutter at sælge butikken, hvilket lykkes.

Den 4. april 1985 overdrager Arne Larsen forretningen til Ann Holst fra Veggerby. Han ophører som selvstændig næringsdrivende og går på efterløn.

Efter 63 år er forretningen ude af familien

Larsens ejendom.

Ann Holst prøver at satse på tøj til de unge og damelingeri, men også hun må erkende, at tiden er løbet fra den slags butikker på landet. Så efter forholdsvis kort tid lukker forretningen. Over 100 års forretningsvirksomhed på matriklen ophører. Selv om der senere bl.a. har været damefrisørvirksomhed i huset.

Kristine (Stinne) Hedegaard Paarup dør 30. januar 1986 næsten 72 år gammel.

Arne Johannes Larsen dør af en blodprop i 1987 kun 65 år gammel.

Anton Marinus Larsen dør før jul i 1988 næsten 96 år gammel.

VAREHUS PÅ NYE HÆNDER - Ø. Hornum Varehus har fået ny indehaver - en med en alsidig baggrund. Det er Ann Holst. Hun stod i lære på Aalborg Teater som dameskrædder, hun var kostumiere på Det ny Scala i København, og hun har været hos Racell og Lillys Brudekjoler i Aalborg. Sidst var hun langtidsledig i Ø. Hornum Børnehave. Der fik hun nys om, at Varehuset skulle sælges - og slog til. Foruden forretningens hidtidige varesortiment vil Ann Holst satse på tøj til de unge. Stine og Arne Larsen, de tidligere ejere, der efter 33 år i branchen ønskede at trække sig tilbage, har været Ann Holst meget behjælpelige ved overtagelsen. På billedet viser Ann Holst noget af sortimentet. Det er Arne Larsen ved siden af.

Aalborg Stiftstidende 23. april 1985.

Eftertiden

Øster Hornums uden tvivl mest ombyggede hus. Her kommer Else forbi i 1995. Man kan endnu ane, at der står "Ø. Hornum Varehus" på facaden. I øvrigt er det Søren Thrysoe, der har muret butiksvinduerne til. Det var jo hans far, Jacob Thrysoe, der i 1961 lavede ombygningen af forretningen og hans bedstefar, der også hed Søren Thrysoe, der i 1922 kautionerede for Antons lån. Så familien Thrysoe har været med i Varehusets historie fra start til slut.

Og ombygningerne fortsætter! Udateret billede fra Google.

I 2015 er Else tilbage ved Varehuset. Denne gang for at vise barnebarnet Lauge hvor Farmor voksede op. Og for at fortælle historien om oldefar Arne og oldemor Stinne og tipoldefar Anton og tipoldemor Cecilie og deres forretning og liv.

Else i Øster Hornum i februar 2019. Den eneste synlige ændring siden 2015 er, at hoveddøren er blevet skiftet ud. Og så er skønhedsklinikken Pretty Woman tilsyneladende flyttet over i Centralen på den anden side af gaden.

Det der stadig er tilbage

Flere af købmandsdiskene fra Øster Hornum Varehus er stadig i brug. De kunne godt stamme fra Poul Ydes tid og således være 100 år gamle. Ovenpå er der bl.a. en udstilling af noget Antons værktøj til træskofremstilling.

Også bøjlerne fra Varehuset er stadig i brug. Her ses også nogle af de lodder, der har været brugt ved afvejning af f.eks. slik. Og Antons stempel og noget af hans træskoværktøj. Den lille pose til venstre for stemplet indeholder blåløse. Det var noget man tilsatte vandet, når man vaskede tøj, for at få det til at se mere hvidt ud.

Anton Larsens træskomagerstol.

Else i den sweater hun strikkede som 13-14 årig af garn fra Varehuset. Hun er på vej ind i brændeskuret i sommerhuset i Hals. Døren er den gamle hoveddør fra Øster Hornum Varehus. Februar 2019.

Historien kan også fortælles på andre måder end i ord. Her har Else i 2019 malet historien om Anton og Cecie og træskoene og Varehuset.

Som nævnt forsømte Anton og Cecilie ikke nogen lejlighed til at holde en store fest. Og det foregik gerne i samlingshuset, hvor det meste af byen og hele familien var med. Disse fester har inspireret Else til dette billede. Sagen er fra 40 års julelæet, men personerne sidder bænket i samlingshuset til guldbrylluppet i 1970. Mågestellet var en vigtig statusmarkør. Manden ved den nederste kant i højre halvdel af billedet er Verner Andersen, som vi også så på billedet fra 1931 på side 10.

Tanken er altid åben! Så Anton får lige lov til at tanke en varevogn op, ca. 1969. Det gør ingen forskel, at man ikke længere er medejer af forretningen. Men der er åbenbart en, der har været lidt for nær ved standen.

Og dette er så slut på beretningen om Anton og Cecilie og Arne og Stinne og deres forretning.